

Pol'ské provincie

***Oslavy 350. výročia príchodu prvých dcér
kresťanskej lásky v Pol'sku
(1652–2002)***

*za prítomnosti Matky Juany Elizondo, O. Fernanda Quintano,
generálneho direktora a s. Cecílie Rode, generálnej radkyne*

Naši predstavení využili prítomnosť v Pol'sku pri oslavách 350. výročia príchodu DKL do Varšavy, na návštevu ďalších dvoch provincií Chelumno-Poznań a Krakov. Správy, uvedené v tomto čísle, nenasledujú v chronologickom poriadku.

Spomienka na príchod prvých dcér kresťanskej lásky

V r. 1651 odišli do Pol'ska niektorí kňazi Misijnej spoločnosti pod vedením P. Lamberta aux Couteaux. Na druhý rok, 6. septembra 1652 prišli sestry Margita Moreau /moró/, Magdaléna Drugeon /drůžď/ a Františka Douelle /duel/, poslané našimi zakladateľmi na prosbu kráľovnej Lujzy Márie Gonzague, Francúzky. Narodila sa r. 1612 a v r. 1645 sa vydala za Ladislava, poľského kráľa, ktorý zakrátko zomrel. V roku 1649 sa vydala za jeho nástupcu, Jána Kazimíra. Kráľovná zomrela v r. 1667.

Cesta sestier nebola určite ľahká, ale napokon došli do mesta Łowicz, vzdialené na niekoľko hodín kočom od Varšavy, kde sa nachádzala kráľovná. Zostali niekoľko týždňov u nej, aby ich aspoň trochu oboznámila s jazykom a zvykmi krajiny.

8. decembra 1652 boli uvedené do prenajatého domu pri kostole sv. Kríža, kde slúžili Lazaristi z Varšavy. Keď prepukla v meste cholera, naše odvážne sestry podali dôkazy veľkého sebazaprenia a nezištnej obetavosti. Akonáhle mali možnosť, začali

vyučovanie pre dievčatá, prinášali tiež chudobným almužnu od kráľovnej.

V r. 1655 vypukla vojna medzi Švédskom a Poľskom. Kráľovná nechcela nechať sestry vo Varšave a preto ich vzala so sebou do Opole, potom do Krakova. Na okolí bývalého hlavného mesta (Krakov bol ním od r. 1320 do 1609) boli poľné ošetrovne plné ranených; sestry zostali tam a ich ošetrovali. Keď ošetrovne zatvorili, starali sa o dievčatá a chudobných. V r. 1657 sa vrátili do Varšavy a pokračovali v dielach, začatých pred vojnou.

V r. 1658 ich kráľovná umiestnila do priestranného domu, ktorý dala postaviť pre ne a otvorila tam sirotinec pre 100 dievčat - sirôt. Tento dom štedro podporovala. Lujza z diaľky bdela nad tým, aby v dome bolo všetko zariadené tak, ako v dome sv. Vavrinca. Preto tento dom, známy od začiatku pod menom sv. Kazimír, stal sa provinciálnym domom Poľska a dnes Varšavskej provincie. V tomto dome je starostlivo uchovaný obraz, predstavujúci P. Máriu, ktorý podľa tradície odovzdala sv. Lujza de Marillac prvým trom odchádzajúcim sestrám.

Podľa podania, tento obraz vraj dala
Lujza de Marillac 3 prvým sestrám

V roku 1655 sv. Vincent sa potešil správe o prvej postulante. V tom čase boli rozvinuté diela: sirotinec, návšteva chudobných, malá nemocnica farnosti sv. Kríža a seminár. Diela, založené a štedro podporované kráľovnou, boli potvrdené kráľom a Snemom v r. 1661. Keďže sa prvý dokument stratil, kráľ Ján Sobieski dal obnoviť úradný dekrét a pripojil k nemu ďalšie vzácne privilégia.

Niekoľko slov o každej z troch dcér kresťanskej lásky, ktoré boli vybrané svätým Vincentom a svätou Lujzou do tejto prvej misie v Poľsku:

Sestra Margita Moreau, narodila sa v Lotrinsku, hovorilo sa o nej, že bola stelesnená láskavosť, dobrota, pokora a nezištnosť v službe chudobným. Kráľovnej, ktorá si ju chcela ponechať pre seba, odpovedala: *"Prišla som slúžiť chudobným a nie bohatým a vznešeným, ktorí majú veľa služobníkov. Pani, nechajte ma robiť, čo moje povolanie žiada odo mňa"* a pustila sa do plaču. Zomrela 17. 9. 1660 alebo 29. 9. 1660, dva dni po smrti sv. Vincenta. (Doteraz sa nenašiel žiaden dokument, ktorý by potvrdil presný dátum smrti sestry); je však isté, že sa stala obeťou svojej nezištnej obetavosti pri nakazených morom.

Sestra Magdaléna Drugeon bola dcérou jedného parížskeho obchodníka. Otec ju mal veľmi rád, použil všetky prostriedky, aby ju odradil od jej povolania. Všetky jeho námahy boli márne. Keď ju vybrali do poľskej misie, odchádzala s radosťou, šťastná, že sa vyhne naliehaniu rodiny. Nezištne sa venovala výchove a poučovaniu chudobných dievčat. Zomrela 3. februára 1671 v povesti svätej dcéry kresťanskej lásky.

Sestra Františka Douelle: Na začiatku svojej misie mala viac ťažkostí ako ostatné dve sestry. Bola najmladšou z troch sestier, ktoré prišli do Poľska v r. 1652. Dlho zakúšala smútok za Francúzskom, ale napokon si zvykla. Dobre sa naučila poľštinu, pretože splňala úlohu ekonómky a bola nútená zostávať často na statku Pęchery, v rozhovore s tamojším obyvateľstvom. Prosila sv. Lujzu o odpustenie, že na naliehanie kráľovnej si dala 5-, alebo 6-krát kožušinový čepiec. Avšak napokon si tak dobre zvykla, že si všetci mysleli, že je Poľka a dokonca jej aj popoľštili meno a volali ju sestra Františka Duelska. Mala veľmi živú povahu, nie vždy súhlasila so spolusestrami, ale postupne sa stávala pokojnejšou a požívala samostatnosť vo vedení vlastníctva sestier. Nevie sa, kedy zomrela, ale v r. 1658 ešte vykonávala svoju funkciu.

Ďalšie došlé sestry

V auguste 1655 Vincent poslal tri ďalšie DKL. Na ich čele bola Margita Chétif /šetif/. Len čo však došli do Rouen, dostali príkaz vrátiť sa do Paríža, pretože vojna medzi Poľskom a Švédskom znemožnila cestu.

Svätý Vincent niekoľko dní pred svojou smrťou, 16. septembra 1660, požeňuje tri ďalšie sestry, vybrané pre Varšavu, ktoré odišli v ten istý deň. Boli to Barbora Bailly /baji/, Katarína Boucher /buše/ a Katarína Gouy /guy/. Margita Moreau zomrela vo chvíli, keď sa malá kolóna chystala opustiť Francúzsko. V priepustke, ktorú sv. Vincent odovzdal sestrám, výslovne uviedol: *"K zadosťučineniu priania kráľovnej sme poslali a posielame teraz do mesta Varšavy tri dcéry kresťanskej lásky, aby tam žili podľa zvykov svojho inštitútu, ktoré zachovávajú vo Francúzsku, pod vedením a riadením Pána Viliama Desdames, superiora Misijnej spoločnosti v Poľsku..."* Pán Desdames /dédam/ bol vždy považovaný za prvého direktora Poľskej provincie vo Varšave. Keď ho P. Vincent ustanovil za prvého direktora, sám spečatil organizáciu tejto Provincie.

Počas prvých ôsmich rokoch prišlo na viackrát asi dvadsať sestier. Uvádzame tu správu z cesty s. Márie Boulard /bulár/ (nar. 1637 v Dachery, diecéze Laon; zomrela v r. 1717) spolu s dvomi ďalšími spolusestrami. Vystúpili z koča v jednom nemeckom meste a ďalší koč šiel až o tri dni. Ocitli sa tak v meste plnom švédskeho vojska. Nemohli nájsť ubytovanie, preto zašli do kostola, aby prosili Pána o pomoc. Ich dôvera nebola márna; oslovila ich jedna dáma: *"Nie ste náhodou dcéry Pána Vincenta?"* *"Áno, pani,"* odpovedali jej, *"ideme do Poľska slúžiť chudobným. Koč ide až o tri dni a sme veľmi ustarostené, pretože sme nenašli ubytovanie."* Táto dobrá pani poznamenala, že má ešte jednu izbu, kde by ich mohla uložiť, hoci bol u nej ubytovaný aj vojenský generál. Keď došli do tohto domu, generál zbadal sestry a pýtal sa majiteľky, kto sú tieto ženy s takým opatrným a skromným správaním. Po informácii povedal našej sestre Boulard: *"I taká mladá ide tak ďaleko!"* Sestra bola mladá, veľmi príjemnej tváre a peknej postavy. Tento muž si vytvoril zlý úmysel, že ju unesie v noci, kedy mal odísť. Z jeho izby bol prechod do izby

našich sestier a bola medzi nimi len tenká stena z dosiek; z dvoch z nich vybral klince. Okolo 11.-tej hodiny v noci dve sestry už spali. Sestra Boulard ešte nespala a počula šramot. Ihneď pocítila, ako ju niekto oboma rukami vzal pod pazuchu a chcel uniesť. So strachom skričala, čím zobudila sestry a aj ony začali kričať. Generál ušiel, takže nevedela, či to bola skutočnosť alebo sen. Dve sestry, ktoré nič nevideli, nepočuli ani netušili, verili, že sa jej to snívalo a opäť zaspali. Ale obozretná s. Boulard vzala špagát, ľahla si uprostred dvoch sestier a uviazala si ruky z jednej i druhej strany o ruky sestry, aby ju nemohol nikto vytiahnuť od jej spoločníčok bez toho, aby ich nezobudil. Nechcela zaspáť, sadla si v posteli a s veľkou láskou k Panne Márii začala sa modliť ruženec.

Okolo dvoch hodín po polnoci únosca vošiel potichu, zakryl sestru ústa rukou a pokúšal sa ju odniesť, ale keďže bola uviazaná o sestry, tieto sa zobudili a začali brániť únosu. Silno kričali, aby im prišli na pomoc. Pani bola veľmi prekvapená z tejto príhody, vyviedla ich okamžite z izby a dala im svoju izbu, z ktorej vyšli až po troch dňoch. Akonáhle generál odišiel, pani zašla do jeho izby a našla dve dosky oddelené od steny. Táto dobrá pani dala odslúžiť tri sv. omše na poďakovanie Bohu, že nedovolil, aby došlo k takému nešťastiu v jej dome. S veľkou starostlivosťou sprevádzala sestry až k lodi a osobitne ich odporúčala sprievodcovi. Sestry došli šťastne do Dantzigu, prvého mesta v Poľsku.

Spoločnosť v Poľsku na konci 17. str. a v 18. storočí

Prvé sestry služobnice boli Francúzky:

Margita Moreau	(1652-1660)
Barbora Bailly	(1660-1668)
Katarína Boucher	(1668-1679)
Mária Boulard	(1679-1682)
Mária de Bay	(1682-1700)
Františka Luce	(1700-1703)
Margita Potel	(1703-1711)

Sestra Mária Boulard mala ešte veľa nepríjemností v Poľsku. Jedného dňa potrebovala navštíviť pani Cellentissima kvôli záležitostiam nemocnice. Bol tam prítomný aj jeden mladý palatín,

synovec pani. Veľmi sa mu zapáčila jej skromnosť a pôvab, a tak si predstavoval, že keď mal moc, mohol by si ju zobrať za ženu a spoločne konať veľa dobra, dal by jej možnosť otvoriť nemocnice a slúžiť chudobným. Prikázal, aby sestry (boli dve) priviedli do jeho apartmánu. Hoci tam bola aj jej spolusestra, tento pán neváhal a oslovil sestru Boulard, navrhol jej svoj úmysel, čo veľmi prekvapilo túto sestru. Odpovedala mu rozumne: *"Hoci by som mala aj tisíc životov, Pane, obetovala by som ich všetky Ježišovi Kristovi."* Chcel ju preto odvieť do kláštora, odkiaľ by neodišla bez toho, že by si ju nezobral za manželku. Odmietla. Obrátil sa na jej spolusestru a povedal jej: *"Vaša sestra odmieta to, čo by kráľovská dcéra neodmieta..."* Sestra Františka videla nebezpečie, v ktorom sa nachádzali; potrebovali sa šikovne dostať z neho, preto odpovedala: *"Vidím, Pane, že Vaše úmysly sú dobré, ale dovoľte mi odvieť moju sestru a ja sa už budem snažiť dať záležitosť do poriadku."* Tak získala tohto mladého palatína úctivými spôsobmi, že jej povedal: *"Odvzdávam ju do Vašich rúk, drahá pani, s dôverou, že mi ju vrátite do troch dní."* Len čo vyšli z domu, sestra Boulard odišla rýchlo skryť sa do jednej z dedín; nikto nevedel, kde je, okrem sestry Františky. Odtiaľ napísala tomuto pánovi so slovami, že jeho návrh nebol prijateľný... Najskôr bol nahnevaný, potom premýšľal s úmyslom stať sa rehoľníkom - augustiniánom. Jeho spovedník mu odporučil zostať vo svete a darovať svoj majetok pre službu chudobným. Toto robil až do konca svojho života. Sestra Mária Boulard spravovala Spoločnosť s veľkou múdrosťou a všetky sestry ju mali rady. Ale niektorí závistliví ľudia ovplyvnili predstavených tak, že ju títo povolali naspäť do Francúzska. Zomrela v Dourdane v r. 1717.

Po oslavách 350. výročia príchodu prvých dcér kresťanskej lásky do Poľska (1652-2002), súčasné tri provincie poslali jednotlivé správy.

Súčasnú zemepisnú členenie troch provincií:

Mapka z 1. 1. 2002 pri príležitosti
350. výročia príchodu prvých DKL
do Poľska:

Krakovská provincia
Prov. Chełmno-Poznań
Varšavská provincia
Hranice krajiny
Hranice krajov

Vysvetlivky k šípkam na mapke:

- jeden z dvoch domov v Gdyni na území provincie Chełmno-Poznań patrí Varšavskej provincii.
- jeden z troch domov v Lubline na území Varšavskej provincie patrí Krakovskej provincii.
- domy v Chorzowe a Ustron-Polona na území Krakovskej provincii patria do provincie Chełmno-Poznań.

NAŠI PREDSTAVENÍ VO VARŠAVE od 4. – 6. mája 2002

Sestra Gabriela KRAWCZYK
Dopisovateľka *Ozvien* z Varšavy

Nedeľa, 8. september 2001, bol spomienkovým dňom na dve významné udalosti pre duchovné deti sv. Vincenta v Poľsku. Počas eucharistie, slávenej Mgr. Tadeuszom Gocłowskim, CM, v kostole sv. Križa vo Varšave, Misijná spoločnosť ukončila oficiálne svoje jubileum príchodu Lazaristov do Poľska. Spoločnosť dcér kresťanskej lásky sa v tom čase pripravovala na 350. výročia prítomnosti a služby na poľskom území.

Celý rok 2002 bude prežívaný ako veľké jubileum dcér kresťanskej lásky v Poľsku.

Varšavská provincia, prvá dedička tejto historickej udalosti v r. 1652, slávila túto udalosť postupne vo viacerých etapách.

Prvá etapa bola zameraná na minulosť. Ňou sme ďakovali Pánovi za všetko dobro prijaté počas 350 rokov, za zázraky, ktorými nás obdaril Boh-Otec. Každá komunita mala pripraviť a spoločne prežiť slávnosť vďaky, zvoliť si na celý jubilejný rok komunitné stretnutie (laudy, vešpery, sv.omšu...) a žiť v duchu vďaky za Spoločnosť.

Druhá etapa nám slúžila k úvahe nad "dneškom", k pohľadu na situáciu, kde sa nachádza každá z nás, ako DKL 21. storočia, vzhľadom k identite Spoločnosti, jej charizme. Táto etapa zodpovedala času domácim zhromaždeniam a viedla provinciu k tretej etape jej duchovného programu: k odpusteniu a zmiereniu.

Vo vedomí svojej minulosti a prítomnosti sme prosili Pána, aby odpustil slabosti, hriechy a nevernosti všetkých predchádzajúcich generácií ako i naše. Táto etapa zapadla do obdobia pôstu a dala nám príležitosť prežívať v každej miestnej komunite slávnosť odpustenia a zmierenia s Bohom, sestrami a so sebou.

Veľkonočné trídium nás uviedlo do štvrtej etapy našej jubilejnej cesty, t. j. k "Duc in altum!", k návratu k našej prvej láske a prosbe o "nový oheň" pre provinciu, každú komunitu a sestru.

Na toto obdobie sme pripravovali hlavnú slávnosť nášho výročia. Najskôr sa jubilejné slávnosti konali v jednotlivých diecézach, kde pracujú sestry. Slávil ich vždy miestny biskup, spolu s miestnymi zodpovednými vedúcimi, spolupracovníkmi miestnych spoločenstiev a s chudobnými.

Oficiálne dni osláv 350. výročia prvých DKL v Poľsku, vo Varšave, boli určené na 4. – 6. mája 2002, aby mohli byť tiež na nich prítomní generálni predstavení, vizitátorky, direktori a zástupkyne provincií Chełmno-Poznań, Krakova, Slovinska, Slovenska a Albánskej oblasti.

V sobotu, 4. mája 2002, O. Fernando Quintano, generálny direktor a sestra Cecília Rode, generálna radkyňa, spolu s vizitátorkou a direktorom provincie Chełmno, prišli do provinciálneho domu vo Varšave. Po srdečnom prijatí našich host'ov boli hlavné oslavy 350. výročia príchodu prvých troch sestier do Poľska otvorené slávnostnou sv. omšou. Hlavným celebrantom bol O. Piotr Kwiecień, direktor provincie Varšava. Na úvod pozdravil účastníkov: O. Jozefa Kapuściaka, generálneho asistenta CM, zástupcu generálneho predstaveného O. Róberta Maloney; O. Fernanda Quintano, generálneho direktora, s. Cecíliu Rode, generálnu radkyňu, s. Žofiu Daniščakovú, vizitátorku Slovenskej provincie a jej asistentku, vizitátorky, direktorov a zástupcov provincií z Chełmna a Krakova a napokon všetky sestry varšavskej provincie, ktoré sa zišli na tieto oslavy.

O. Quintano nás vo svojej homílii pozval sláviť toto výročie v duchu vďačnosti za minulosť; máme sa spytovať na prítomnosť a pozeráť do budúcnosti očami a duchovnou skúsenosťou našich zakladateľov.

Pred záverečným požehnaním O. Jozef Kapuściak prečítal list Generálneho predstaveného, O. Róberta Maloney, v ktorom nás uistil o svojom spojení modlitbou počas týchto osláv.

Časť programu jubilea tvorilo stretnutie za účasti pozvaných host'ov, sestier služobníc a ďalších sestier varšavskej provincie. Jej vizitátorka, Sestra Bożena Długowska, otvorila toto stretnutie

priblížením dejín dcér kresťanskej lásky v Poľsku. Potom k nám O. Fernando Quintano prehovoril na tému "Identita Spoločnosti na prahu tretieho tisícročia". Po ňom mali sestry možnosť položiť mu otázky.

Naša Matka Juana Elizondo prišla popoludní, pretože sa musela zúčastniť v Ríme na synode v oblasti zdravotníctva. Po sv. omši a stretnutí s P. Quintanom to bolo pre nás tretie významné stretnutie tohto dňa.

S. vizitátorka ju srdečne privítala. Potom nám Matka Juana Elizondo predniesla svoj príhovor na tému misionársky charakter Spoločnosti. Príhovor bol doprevádzaný diapozitívami o rozšírení Spoločnosti vo svete v priebehu storočí až dodnes. Počúvali sme ju s veľkým záujmom.

Zľava doprava: s. Krystyna Jarosz, vizitátorka provincie Krakov, s. Cecília Rode, gen. radkyňa, s. Bożena Długowska, vizitátorka prov. Varšava, s. Juana Elizondo, generálna predstavená, s. Gabriela Krawczyk, prekladateľka a O. Fernando Quintano, generálny direktor.

Večer bol určený na rekreáciu v seminári: mladé sestry a seminárky nám predstavili misionársky charakter Spoločnosti priblížením rôznych kultúr, ktoré sú v nej zastúpené. Deň sa ukončil prehliadkou starého mesta Varšavy.

Nedeľa, **5. mája 2002**, začala rannými chválami a rozjimaním. Dopoludnie bolo venované dvom prednáškam. Prvú predniesol O. Stanislaw Rospond, profesor vo veľkom seminári kňazov CM v Krakove; opísal dejiny dcér kresťanskej lásky v Poľsku od r. 1652 do 1795. Druhú sme si vypočuli od O. Adama Banduru, vicerektora veľkého seminára lazaristov v Krakove: "Dcéry kresťanskej lásky v Poľsku v čase tretieho tisícročia".

Po príhovoroch sme mohli viesť dialóg s našimi generálnymi predstavenými, ktorí odpovedali na rôzne otázky účastníkov stretnutia.

Napriek veľmi náročnému programu, Matka Elizondo, Otec Quintano a sestra Rode si našli čas na návštevu našich starších sestier, ktoré mali z nich veľkú radosť.

O 13.00h sa všetci zišli v kaplnke provinciálneho domu na slávenie Eucharistie, za účasti Mg. Jozefa Kowalczyka, apoštolského nuncia v Poľsku. Vo svojej homílii vyzdvihol dôležitosť služieb rôznych členov skupín Vincentskej rodiny na poľskom území v priebehu storočí.

Po rodinnom a srdečnom stretnutí pri stole naši hostia boli pozvaní na krátku návštevu kostola sv. Kríža, nachádzajúceho sa neďaleko domu. Na tomto mieste bývali prví lazaristi, ktorí prišli do Poľska v r. 1851 a o rok neskôr tu prišli pracovať DKL. Až doteraz v kostole slúžia kňazi CM. Jedna komunita sestier slúži chudobným v tejto farnosti. Sestry s radosťou prijali na krátky okamih našich predstavených.

Deň sa ukončil návštevou Ľibska, kde došli i dve susedné komunity, aby sa mohli s radosťou stretnúť s Matkou Juanou, Ocom Quintano a sestrou Cecíliou. Medzi nami boli aj postihnuté deti, o ktoré sa starajú sestry tejto komunity v Ľibskej.

V pondelok, **6. mája 2002** bola naplánovaná cesta do Częstochowej. Generálni predstavení a ostatní účastníci slávnosti prišli na miesto autom a autobusom. Najskôr sa nakrátko zastavili v dome pre pútnikov. Potom naši hostia so s. Boženou Długowskou a O. Piotrom Kwieceńom navštívili Jasnu Góru.

O 13.30h bola v kaplnke P. Márie, Kráľovnej Poľska, slávil sv. omšu Mgr. Stanisław Nowak, częstochowský biskup spolu s O. Fernandom Quintanom a našimi tromi direktormi poľských provincií a s niektorými kňazmi, ktorí pomáhajú našim sestram v službe v našich dvoch domoch v Częstochowej.

Na záver odpoľudnia M. Juana a O. Quintano sa stretli so sestrami z troch provincií, spolu so seminárskymi sestrami a postulankami. Veľká konferenčná sála bola plná. Účastníčky mali príležitosť nielen vypočuť našich predstavených, ale tiež aj položiť im otázky.

Jedno príslovie hovorí: "Všetko, čo je dobré, sa končí veľmi rýchlo." Tak to bolo aj s návštevou našich generálnych predstavených pri 350. výročí prítomnosti a služby dcér kresťanskej lásky v Poľsku.

Vizitátorka, sestra Božena Długowska, v mene všetkých sestier poľských provincií poďakovala sestre Juane Elizondo, našej generálnej matke, O. Fernandovi Quintanovi, generálnemu direktorovi a s. Cecílii Rode, generálnej radkyni za ich prítomnosť pri slávení jubilea našej provincie.

Po ich odchode sme sa vrátili k našim každodenným službám, ktoré už nie sú také isté, pretože ani my nie sme tie isté. Všetko, čo sme mali možnosť prežiť, zostáva zachytené hlboko v našich srdciach. S touto nezabudnuteľnou spomienkou vstupujeme do obdobia, kedy celá Cirkev očakáva príchod Ducha Svätého. My, ktoré sme pocítili jeho vanutie, opäť ho vzývame:

"Príď, Duchu Svätý, obnov tvárnosť zeme",
tvárnosť celej Spoločnosti,
každej provincie,
každej komunity,
každej sestry!

NÁVŠTEVA GENERÁLNYCH PREDSTAVENÝCH V KRAKOVSKÉJ PROVINCIÍ od 6. – 9. mája 2002

Sestra Anna BRZEK
Dcéra kresťanskej lásky

Okrem veľkého jubilea 350. výročia prítomnosti DKL v Poľsku, sestry našej provincie sa zaradovali možnosťou privítať generálnych predstavených: Matku Juanu Elizondo, sestru Cecíliu Rode a Otca Fernanda Quintana. Mali sme dojem, že po 350 rokoch prítomnosti sestier na poľskej zemi, naši svätí zakladatelia prichádzajú nanovo nás obohatiť svojimi dobrými radami. Bol to skutočný dar z neba.

Kvôli rozdeleniu Poľska v r. 1783, bola založená v Lwówe jedna z nových provincií, oddelených od Varšavy. Počas návštevy hlavného domu v Lwówe gen. predstavený O. Etienne navrhol preniesť sídlo krakovskej provincie. Otvorenie provinciálneho domu v Krakove sa oficiálne uskutočnilo v r. 1859, kedy začal fungovať.

6. mája 2002

V Częstochowej, veľkom mariánskom pútnickom mieste, kde je uctievaný obraz P. Márie, sa uskutočnilo medziprovinciálne stretnutie mladých sestier, ktoré ešte nezložili sľuby, seminárskych sestier a postulantiok. S radosťou počúvali príhovor našej Matky o misionárskom rozmere Spoločnosti a mali možnosť klásť jej a O. Quintanovi otázky.

Večer naši hostia prišli do provinciálneho domu. Podľa dávneho poľského zvyku ich prijali chlebom a soľou. Sestry vyjadrili svoju radosť spevom. V kaplnke, po modlitbe a speve Magnifikatu, privítal Otec Marcin Stasiowski našich hostí.

7. mája 2002

Po sv. omši sa sestry z 39-tich domov krakovskej provincie stretli s našimi predstavenými. Sestra Krystyna Jarosz pri privítaní krátko pripomenula dejiny provincie, prejavila vďačnosť za odvahu našich zakladateľov, ktoré napriek mnohým nebezpečiam a hrozbám vojny, nebáli sa poslať prvé sestry do vzdialenej a neznámej, ale

v srdci už milovanej krajiny. Pripomenula, že tri prvé poslané sestry sú symbolom troch poľských provincií, ktoré mali svoju vlastnú cestu v dejinách a rozvoji.

Sestry pozorne počúvali príhovor našej Matky, o misionárskej dimenzii Spoločnosti, oživený diapozitívmi. V srdci sme ďakovali Pánovi, že poslal dcéry kresťanskej lásky do toľkých krajín sveta a že aj dnes nás volá všade do služby chudobným.

Prednáška Otca Quintana bola prehĺbenou analýzou črt súčasnej kultúry a úloh, ktoré táto kladie Spoločnosti na začiatku tretieho tisícročia. Sestry prisľúbili premýšľať nad týmito otázkami, zvlášť pri blížiacom sa provinciálnom zhromaždení. Bolo veľa otázok, žiaľ čas bol obmedzený.

Ďalšia etapa viedla do detského domova sv. Lujzy, kde slúžia naše sestry. V súčasnosti domov má 68 detí. Sestry a deti privítali návštevu vo sviatočne pripravenej sále. Predstavili sériu poľských tancov. Toto predstavenie bolo zvýraznené peknými krojmi. Potom sa komunita 25-tich sestier tešila návšteve našich hosťov v ich jedálni.

Zašli tiež aj do provinciálneho domu lazaristov, kde boli srdečne prijatí seminaristami a provinciálnymi predstavenými. Naša Matka im poďakovala za bratskú spoluprácu. Otcovia lazaristi im ukázali sálu pamiatok, kostol a kaplnku.

Nasledujúca etapa viedla do svätyně Božieho milosrdenstva, kde žila sv. Faustyna Kowalska (1905-1938), známa vo svete ako "apoštolka" Božieho milosrdenstva. V Cirkvi je uznávaná za mystičku. Počas zjavení jej Kristus pripomenul pravdu o Božej milosrdnej láske k svetu. Zveril jej nové formy úcty tohto milosrdenstva. Táto úcta by mala pomáhať v obnove náboženského života vo svete. Vo svätyni sa prítomní modlili pred zázračným obrazom "Ježišu, dôverujem Ti". Potom navštívili novú rozostavanú baziliku, ktorú by mal posvätiť Svätý Otec pri jeho návšteve v auguste t. r. Táto bazilika bude jediná vo svete zasvätená Božiemu milosrdenstvu.

Večer bola pripravená pekná rekreácia v provinciálnom dome na počesť našich predstavených. Seminárske sestry v kostýmoch dcér kresťanskej lásky rôznych dôb predstavili zábavné scény z bežného života. Postulantky vo vojenských uniformách zase tancovali a vyjadrili v mene poľskej armády hlbokú vďačnosť našej Matke za starostlivosť, ktorú venovali dcéry kresťanskej lásky raneným vojakom na bojiskách.

V záverečnom príhovore naša vizitátorka a provinciálny direktor srdečne ďakovali za duchovné dobro, ktoré priniesli naši hostia: "Cítíme sa povzbudené pokračovať "napriek vetrom a búrkam" vo vernosti našej charizme, ktorá má svoj zdroj v Božej láske ku každému človekovi a zvlášť k chudobným. V súčasnosti je stále nutné niest' túto lásku a toto milosrdenstvo." Na záver sestra Krystyna poprosila odovzdať pozdravy všetkým drahým sestrám v Materinci.

8. mája 2002

S ľútosťou nad krátkym trvaním tejto návštevy sme zavčas ráno doprevádzali našu Matku na krakovské letisko.

Otec Quintano a sestra Cecília šli spolu so sestrami a lazaristami do Oświęcimiu, koncentračného tábora a nútených prác počas 2. svetovej vojny, kde viac tisíc osôb rôznych národností stratilo svoj život a medzi nimi veľa Židov.

Po ceste sme sa zastavili v komunite sestier, ktorá slúži pri 230 psychicky a telesne postihnutých chlapcoch. Spev počas obedu a pri prehliadke domu hudobne doprevádzal jeden orchester. Na spiatocnej ceste sme sa zastavili vo Wadowiciach, kde sme navštívili rodný dom Jána Pavla II. a baziliku, ktorá uchováva pamiatky zo života Svätého Otca.

9. mája 2002

V tento posledný deň na poľskej zemi sestra Cecília venovala svoj čas seminárskym sestrám, zatiaľ čo O. Quintano si prehliadol

historické centrum mesta z 13. storočia, nazývaného "krakovským salónom". Z časových dôvodov mohol vidieť len vonkajšok starého zámku Wawel, sídla poľských kráľov. Videl tiež starú budovu Jagiellonskej univerzity, známu vďaka jej peknej architektúre zo 14. storočia, kde medzi inými známymi osobnosťami študoval náš veľký a múdry astronóm Mikuláš Kopernik, objaviteľ heliocentrickej teórie.

Z celého srdca ďakujeme Pánovi za návštevu v našej provincii v takej dôležitej chvíli jej dejín.

NÁVŠTEVA O. F. QUINTANA, GENERÁLNEHO DIREKTORA A S. CECÍLIE RODE, GEN. RADKYNE V PROVINCII CHEŁMO-POZNAŃ

pred oslavami 350. výročia prítomnosti DKL v Poľsku (2. a 3. mája 2002)

S. Krystyna JAROSZEWSKA
Vizitátorka

Pri príležitosti osláv 350. výročia prítomnosti DKL v Poľsku sme boli 4. mája prítomné na slávnosti vo Varšave; dva dni predtým sme mali možnosť privítať medzi sebou generálneho direktora a generálnu radkyňu. Hoci ich návšteva bola krátka, predsa bola prežitá intenzívne.

Našich hostí sme čakali a privítali pri vstupe do provinciálneho domu. Po privítaní a speve Magnifikatu v kaplnke sme venovali čas modlitbe večerných chvál a večeri. Seminárske a mladé sestry provincie pripravili večer pre našich predstavených srdečné stretnutie.

Ráno, 3. mája, sme začali modlitbou ranných chvál, po nich slávnostnou svätou omšou, ktorú slúžil Otec Quintano, generálny direktor a koncebrovali na nej naši otcovia lazaristi. Na túto svätú omšu prišli mnohé naše sestry z každej komunity provincie a zástupcovia rôznych vincentských skupín.

Veľmi očakávanou chvíľou bola prednáška O. Quintana s názvom: *Úlohy pre Spoločnosť na prahu tretieho tisícročia*. Otec direktor pritiahol našu pozornosť na výzvy, ktoré nám adresuje dnešný svet a upresnil odpovede, ktoré má dať naša Spoločnosť, aby si zachovala svoju identitu a dynamickú vernosť svojej charizme.

Voči výzve "neviditeľnosti Boha" Spoločnosť sa musí pevne živiť modlitbou, sviatosťami a prehĺbením svojho spojenia s Bohom.

Voči výzve dočasnosti, ktorej charakteristickou črtou je "hned" a krátke trvanie, je potrebné, aby sa Spoločnosť vyhla stavaniu povolania na piesku, ale aby radikálne nasledovala Krista v stave lásky, vyjadrenom chudobou, čistotou a poslušnosťou.

Otec Quintano navrhol tento životný štýl ako duchovnú terapiu súčasnej kultúry, v ktorej prevládajú neusporiadané sklony vlastníctva, pôžitku a moci. Najistejšiu cestu, ktorou má ísť Spoločnosť, je obetovanie sa Bohu nasledovaním Krista evanjelizátora a služobníka chudobných, v stave lásky.

Dcéry kresťanskej lásky boli vyzvané žiť evanjeliové sesterské spoločenstvo v komunite, oživované duchom služobníka, ktorý je vyjadrený pokorou, jednoduchosťou a láskou.

Priali by sme si, aby sa obsah tejto prednášky stal pre nás, dcéry kresťanskej lásky, orientačným programom budúcich rokov, aby sme mohli zachovať identitu Spoločnosti a vernosť charizme.

Keďže čas bol veľmi obmedzený, po tomto prednáške predstavení navštívili rôzne diela chudobných, ktoré sú v dome. Staráme sa asi o 250 osôb: starcov a duševne postihnuté deti a mládež. Naši chovanci prijali hostí s veľkou radosťou, darovali im kvety, zaspievali im a zatancovali.

Otec Quintano prejavil svoj obdiv nad všetkým, čo videl a počul, predovšetkým nad obetavou službou sestier a laického personálu pri chorých a najchudobnejších chudobných – postihnutých deťoch.

Potom navštívili naše staré a choré sestry v nemocničke, ktoré prijali našich predstavených s veľkou úctou. Vyjadrili svoju radosť, že môžu prežívať svojím spôsobom službu pri chudobných.

Po slávnostnom obede sme sa stretli v sále, nazvanej Sále mariánskych dietok na rekreáciu, pripravenú seminárskymi a mladými sestrami a postulankami. Hlavný bod predstavenia tvoril život našich svätých zakladateľov a prvých sestier, dejiny ich príchodu do Poľska a do Chełmna.

Po ukončení rekreácie sme sa pomodlili trojhodinovú modlitbu a naši predstavení odišli do Bydgoszcza na stretnutie s komunitou lazaristov a návštevu baziliky sv. Vincenta de Paul, ako aj kostola Zmŕtvychvstania Pána, ktorý patrí lazaristom. Po prehliadke nás pozvali na večeru k nim, spolu so sestrami z troch komunít v Bydgoszczi.

Návštevu našich generálnych predstavených sme prežívali v slávnostnej a zároveň srdečnej atmosfére. Aj príroda sa pridala k našej radosti. Jarná zeleň sa kúpala v slnku a volala nás k Božej oslave za obohacujúci dar prítomnosti našich predstavených pri príležitosti osláv 350. výročia príchodu DKL do Poľska; volala nás ku vďake Pánovi za to, že je s nami stále, čo je posilňujúca a oživujúca milosť.

Ešte raz ďakujeme Otcovi Quintanovi za jeho prítomnosť, za smernice, ktoré nám zanechal ako svetlá na ceste, po ktorej máme kráčať v nasledujúcich rokoch a desaťročiach, aby sme zostali verné Bohu a charizme Spoločnosti.

Záver, týkajúci sa spojenia medzi týmito tromi správami

Obilné zrno, zasiate do poľskej zeme v čase našich zakladateľov sa v priebehu storočí rozvinulo a to napriek ťažkým historickým podmienkam.

V 18. storočí neboli priaznivé historické podmienky pre Poľsko. Tri rozdelenia krajiny znemožnili komunikáciu medzi mnohými miestnymi komunitami, rozosiатыmi po krajine. V tejto dobe teda vznikli tri nové provincie:

- Provincia Galície, založená v r. 1783, mala na začiatku sídlo v Lwówe, potom bola premiestnená v r. 1859 do Krakova, odkiaľ dostala meno Krakovská provincia. Zaberá domy na juhu a juhovýchode Poľska.
- Provincia Litvy s centrálnym domom vo Wilne sa zrodila v r. 1797. V r. 1867 bola zrušená cárskym režimom. Sestry boli zatvorené do kláštorov.
- Provincia Poznaň bola vytvorená v r. 1850. Na začiatku sa provinciálny dom nachádzal v Poznaň. V r. 1864 bol premiestnený do Chełmna, podľa ktorého dostala meno: Provincia Chełmno-Poznaň. Spája komunity na západe a severe Poľska.
- Od konca 18. storočia Varšavská provincia (1712) s Ústredným domom vo Varšave je ohraničená na Stredné Poľsko.

Avšak aj napriek nútenému rozdeleniu pôvodnej provincie, každá časť si zachovala pôvodného ducha: slúžiť Ježišovi Kristovi v chudobných v duchu pokory, jednoduchosti a lásky.

Najväčší rozvoj varšavskej provincie bol v čase medzi dvomi svetovými vojnami. V r. 1939 mala 105 komunít a 937 sestier. Bola zodpovedná aj za misionársku komunitu v Číne v Shunteh-Fu. V r. 1939 mala krakovská provincia 837 sestier v 52 komunitách. V tom čase mala 2 misionárky: sestru Emíliu Kruczkiewicz, poslanú do misie v r. 1932; táto sestra bola 19 rokov v Číne a 16 rokov vo Vietname. V r. 1972 sa vrátila do Materinca a tu zomrela 13. 9. 1974. Sestra Paulina Trudzik bola tiež v Číne od r. 1938 – 1950. Zomrela v biskupskom zámku 23. 12. 1968. Provincia Chełmno-Poznaň mala na začiatku 2. svetovej vojny 828 sestier v 65 domoch. Počas vojny 1939 – 1945 prežila provincia tragédiu: 174 sestier zmizlo (odchody, väznice, deportácie, všetky seminárske sestry sa vrátili domov). V r. 1904 odchádzajú tri sestry do Brazílie starať sa o deti a učiť náboženstvo v poľských kolóniách. Od r. 1904 – 1936: v čísle možno vyjadriť odchod 50-tich sestier do misií ad gentes do Brazílie. Tieto misionárske sestry, ku ktorým sa pridali nové povolania z krajiny,

tvoria viceprovinciu Chełmno až do r. 1947, kedy bola založená provincia Curitiba.

Súhrnne môžeme povedať, že ovocie, ktoré prinášali generácie sestier, nevyrástlo len na poľskej pôde, ale tiež v iných krajinách.

Ak sa sestry na začiatku činnosti Spoločnosti na poľskej zemi rozptýlili dosť rýchlo po celom území, ktoré v tej dobe omnoho väčšie ako dnes, po dvoch svetových vojnách Poľsko stratilo veľkú časť na východe. Tieto politické rozhodnutia mali dopad na život Spoločnosti. Situácia sa ešte zhoršila za sovietskeho režimu, kedy sestry z východnej časti museli opustiť diela. Sestry rôznych provincií museli čakať vhodnú chvíľu, aby sa tam mohli vrátiť. Okolo r. 1990 nastalo isté uvoľnenie a sestry to využili na otvorenie dvoch domov v Bielorusku: v Breste (1992) a Sumiline (2000), kde pracuje 6 sestier z varšavskej provincie. Máme tiež 4 domy na Ukrajine: v Charkove (1992), v Storožinci (1995), Sniatyne (2000) a v Rychalsku (2000). V týchto krajinách slúži chudobným celkovo 11 sestier: 5 sestier z varšavskej a 6 z krakovskej provincie. V r. 2000 poslala provincia Chełmno-Poznań tri sestry do Kazachstanu, do Szortandy. Hlavná služba týchto domov spočíva v katechéze mládeže a dospelých, návštevách v nemocnici a podomovej službe starých ľudí, chorých alebo osamelých. Starajú sa tiež o detský domov. Všetky naše sestry z Poľska si uvedomujú obrovské potreby, s ktorými sa stretávajú v teréne. Hlboko si uvedomujú, že ich služba je len kvapkou v oceáne biedy, s ktorou sa stretávajú, ale dúfajú, že jedného dňa Pán vzbudí povolania v týchto krajinách, aby sa tak mohlo účinnejšie a plnšie slúžiť chudobným, našim Pánom.

Okrem sestier pracujúcich vo svojej krajine alebo novootvorených misiách, niektoré sestry boli poslané do misií ad gentes do Egyptu, Etiópie, Kamerunu, Konga, Tuniska, Turecka, Grécka, Libanonu, Santo Dominga a Haiti. Spomedzi 16-tich misionárov 5 pochádza z Chełmno-Poznań, 8 z Krakova a 3 z Varšavy.

Salzburská provincia

Dve akcie s mládežou

(10. decembra 2001)
(noc z 13. na 14. apríla 2002)

Sestra Alfonsina SCHWAIGER
Dcéra kresťanskej lásky

"SVETELNÝ POCHOD" ZA ĽUDSKÉ PRÁVA 10. DECEMBRA 2001

10. decembra 1948 bola podpísaná v Paríži "Deklarácia ľudských práv". O 53 rokov zorganizovali "svetelný pochod" mladí katolíci Salzburgu, platforma Ľudských práv Salzburgu, skupina mládeže "Galilea", ktorej vedúcou je jedna dcéra kresťanskej lásky, ako aj naše sestry zo salzburskej provincie. Bolo to na znak solidarity s početnými obeťami porušovania ľudských práv.

V predvečer sa stretli prváci z lýcea svätého Boromea, aby v ten deň uvažovali na tému "Porušovanie ľudských práv". Úvahy viedol člen Medzinárodnej amnestie. Tento deň hlboko poznamenal mládež. Veľmi sa ich dotkla správa o osude jedného chlapca – vojaka a o ukrutnostiach spáchaných na jednom mladom väzňovi na policajnej stanici východnej Európy; aby ho prinútili priznať sa, zapálili mu odev.

Tento deň motivoval týchto mladých ľudí. Umožnil im otvoriť oči a uvedomiť si potrebu stať sa zodpovednými za seba, pomôcť im rozpoznať spravodlivé od nespravodlivého. Uvedomili si tiež, aké je životne dôležité, že deti – v Rakúsku – majú právo na školskú dochádzku. Spoznali, že mnohé deti v iných krajinách, zvlášť utečenci, nemajú túto šancu. Ako študenti lýcea spoznali, že sú

zvýhodnení v porovnaní s učňami v podnikoch – dokonca v našej krajine – s ktorými zle zaobchádzajú, využívajú ich, sú podceňovaní, žijú v nestálom strachu zo straty pracovného miesta. Všetci účastníci súhlasili s tým, že také porušovanie musí byť aj u nás verejne odsúdené. K tomu mal prispieť sviečkový sprievod.

Asi stovka osôb rôzneho veku – medzi nimi niektorí predstavitelia politickej triedy – sa zhromaždili na univerzitnom námestí. Účastníci najskôr navštívili dom pre emigrantov, kde sa dozvedeli ďalšie informácie o osude znevýhodnených osôb. Každý dostal krabičku zápaliak, na ktorej bolo napísané meno jednej osoby, ktorej práva sú porušované, alebo meno umučenej či zabitej osoby, ďalších väzňov uväznených kvôli nedostatku slobody svedomia. Každý si zapálil sviečku za niekoho z týchto ľudí a vytvorili sme sprievod. Amplión pripomínal tiež jednotlivé osudy, ktoré sme prednášali v srdci Bohu.

Pri príchode ku kaplnke provinciálneho domu DKL sme videli plagáty o témach, spomínaných počas večera. Oslovili nás výrazné obrazy s číslami označujúce počet dotyčných osôb. Dozvedeli sme sa, že v 34 krajinách je viac ako 60 miliónov ľudí, ktorí sú ohrození hladom, viac ako 22 miliónov opustilo svoju krajinu kvôli vojne, prenasledovaniu a porušovaniu ľudských práv.

Najviac nás však dojala tragédia Afganistanu: viac ako 10 000 detí je ročne zmrzačených explóziami mín. Všetky tieto úmysly sme odovzdali Pánovi prostredníctvom modlitieb a piesní.

Týmto večerom začal v Salzburgu svetový projekt Vincentskej rodiny, t. j. "Globalizácia lásky: boj proti hladu". My, dcéry kresťanskej lásky Salzburskej provincie sme sa rozhodli pre projekt: "Raňajky pre deti". Pri tejto príležitosti sme ho predstavili účastníkom a čitateľom diecézneho časopisu. Pridali sme k nemu list a formulár pre tých, ktorí by chceli finančne prispieť. Tento list hovorí o jednej misionárke z provincie Graz, pôsobiacej na Madagaskare a o našich sestrách v Rumunsku, ktoré sa pokúšajú bojovať proti obrovskej biede, ktorá existuje v týchto dvoch krajinách.

Dve tretiny darov, ktorú očakávame, pôjdu na svetový projekt a jedna tretina bude slúžiť na "skrytú biedu" našej provincie.

Vo vstupnej hale bol pripravený stánok, ktorý vzbudzoval úvahu a diskusiu v malých skupinách. Mali sme možnosť podpísať petíciu mládeže, adresovanú politikom krajiny.

Tohto 10. decembra 2001 sme sa modlili i za Spojené štáty a sme si uvedomili, že "máme vytvárať z našej malej zeme planétu, kde by obyvatelia už netrpeli vojnou, neboli by trápení hladom a úzkosťou, neboli by oddeľovaní kvôli rase, farbe pleti alebo ideológii...".

"NIGHT WATCH": NOČNÁ ADORÁCIA z 13. na 14. APRÍLA 2002

Mgr. Paul Iby, biskup diecézy Eisenstadt – Burgenland, zodpovedný za mládež, vytvoril tzv. dialóg X, fórum pre rakúsku mládež. Táto modlitbová noc mala za cieľ spojiť rôzne duchovné hnutia, existujúce v Rakúsku, pre plodnejšiu spoluprácu, čo sa už realizovalo počas prípravy tento noci.

Organizátori považovali za dôležité zapojiť aj klauzurované sestry benediktínky, kapucínky z Loreta, sestry z Betlehemu z Kinderalm, ako aj sestry iných komunít, ako sestry Najsv. Sviatosti Oltárnej, dominikánky a dcéry kresťanskej lásky.

Počas tohto modlitbového večera všetci mladí – vekom i srdcom – boli pozvaní započúvať sa do Božieho slova, zahĺbiť sa do modlitby, vniknúť do ich osobnej skúsenosti, obrátiť sa a ísť lepším smerom. Noc strávená v modlitbách sa konala v dvanástich mestách Rakúska. K nim sa pridalo aj mesto Nitra zo Slovenska, a tak zverilo Pánovi budúcnosť svojej krajiny. Tento úmysel a tragická situácia vo Svätej Zemi boli predložené pred Pána v intenzívnej modlitbe.

"Night watch" v Salzburgu začalo 13. apríla o 20.00h v Dome sv. Lujzy. Vo vstupnej hale ukazovateľ informoval účastníkov o rôznych ponúknutých možnostiach. Asi 350 účastníkov sa zišlo v kaplnke, ktorá tvorila stred k začatiu počúvaním úryvku z knihy Numeri 13, 1 – 16, 21: "Správa poslov".

Čakalo nás veľké prekvapenie: posolstvo a požehnanie od Svätého Otca! Bolo pre nás veľkým povzbudením a pevnou oporou.

Vatikán, 12. apríla 2002

Drahá mládež,

Svätý Otec sa veľmi potešil správe o Vašej modlitbovej noci z 13. a 14. apríla, ktorá spája mladých ľudí v dvanástich rôznych miestach Rakúska.

"Vy ste soľ zeme... vy ste svetlo sveta" (Mt 5, 13-14). Túto tému zvolil Svätý Otec na budúce Svetové dni mládeže v Toronte. Aj Vy môžete byť soľou a svetlom pre Vaše krajiny, keď budete čerpať v modlitbe nové skúsenosti a posilu vo viere.

Aké by to bolo nádherné, keby z týchto dvanástich miest, kde ste zhromaždení, mohli vyžarovať a sa šíriť sústredné kruhy tak, ako sa robia na vode pri vhození kameňov.

Nech Vaše modlitbové stretnutie je pre mnohých z Vás svätou nocou, na ktorú si budete dlho pamätať, pretože dá nový smer Vášmu životu.

S týmito prianiami Vám Pápež Ján Pavol II. udeľuje z celého srdca svoje apoštolské požehnanie.

+ arcibiskup Leonardo Sandri
zástupca štátneho sekretariátu

V kaplnke boli účastníci pozvaní každé dve hodiny meditovať, oslavovať Boha a k duchovnej deľbe.

V priestore ticha boli adorátori celú noc. V sakristii bol vždy prítomný kňaz, čím mali účastníci možnosť dialógu alebo spovede.

V ďalšej miestnosti bola daná možnosť mládeži, aby vyjadrili obrázkami alebo kresbou, čo ich ťaží, motivuje, alebo čo ich oslovilo. Tí, ktorí si priali, mohli nakresliť svoje pocity na polystyrénovú guľu. Táto guľa bola potom pridaná na veľký hroznový strapec "poslov – vyzvedačov".

V sále médií mali všetci možnosť pozerat' krátkometrážne filmy a debatovať na uvedenú tému s odborníkmi.

Tí, ktorí boli lační, mali možnosť niečo si zjesť, alebo napiť sa; alebo si trochu odpočinúť.

Vonku bol vytvorený obrovský labyrint zo sviečok. Hudobné pozadie napomáhalo mnohým meditovať uprostred a v ich "svedomí". Bola to skúsenosť osobitného rázu.

O 5.00h ráno kaplnka sa pomaly zapíňala na záver nočného bdenia a na začiatok slávenia hodínok piesňou "Príď, Pane, nech sa táto noc neukončí, pretože sme v nej našli začiatok".

Po vyznaní viery, Kyrie a Glória sme vyšli von k brehu rieky Salzach (vedľa provinciálneho domu), čím boli čítania doprevádzané spevom vtákov. Na sv. omši bola kaplnka provinciálneho domu plná. Sviatok dosiahol svoj vrchol.

Vo svojej homílii generálny vikár prejavil svoju radosť nad týmto úzkym spojením rôznych duchovných hnutí, vzájomnej deľby, tolerance voči ideám jednotlivých skupín, rôznym prejavom modlitieb počas noci. Jeho osobné svedectvo sa nás hlboko dotklo: "Nezjavil sa mi Ježiš, ale často som Ho pocítil v osobách, s ktorými som sa stretol."

Pri procesii s obetnými darmi "hostia" priniesli na oltár strapec hrozna. Zbierka bola určená pre jednu chudobnú rodinu v Salzburgu.

Eucharistia sa ukončila mohutným "Aleluja, Kristus vstal zmŕtvych!"

My, mladí vekom či srdcom môžeme potvrdiť, že sme sa skutočne stretli s Pánom počas osobnej či spoločnej modlitby, v Božom Slove, vo sviatostiach, v rozhovoroch, pri speve. Spoločne smerujeme k Cirkvi, ktorá vďaka našim osobným presvedčeniam je pestrá a má rôzne formy.

My, dcéry kresťanskej lásky, sme šťastné, že sme mohli ponúknuť "rámec" tomuto sviatku, a mohli prežiť toto stretnutie s našimi hosťami, s ktorými sme sa na konci podelili o "pozemský" chlieb.

Sestra Alfonsina SCHWAIGER
Dcéra kresťanskej lásky

« Ako muža a ženu ich stvoril »

Vincentský mesiac pre provinc. direktorov

Paríž, 17. júla 2001

Sestra Jana SIGNARD

Kongregácia dcér Ducha Svätého

ÚVODNÉ POZNÁMKY

1. Dvojitá polarita

Každá ľudská bytosť vlastní mužský a ženský pól: dvojitosť yin a yang, *animus* a *anima*. Táto dvojitosť je nám označená v samom Bohu od počiatku stvorenia: «*Boh stvoril človeka na svoj obraz. Na obraz Boží ho stvoril, muža a ženu ich stvoril.*» (Gen, 1, 27)

Jednota nie je možná bez rozlíšenia. Neznamená to, že **každý z nás, na Boží obraz, je zároveň mužský a ženský?** Mnohé biblické texty a cirkevní otcovia pripomínajú, že Boh má útroby matky a Boh Ježiša Krista je "otcovsko – materský" ¹

Hovoriť mužom o ženskej psychológii, znamená hovoriť o jednej čiastke z nich. Hovorí sa aj, že "žena je mužova polovica" nie v tom zmysle, že by bola len polovicou muža, ale v zmysle, že muž vlastní tiež svoju ženskú časť. Podľa toho, či je osoba muž alebo žena, ide o dominantu a nie o exkluzívnu povahu. Preto budem skôr hovoriť o mužskosti a ženskosti, ako o mužovi a žene.

2. Povaha a kultúra sú neoddeliteľné.

Priznajme, že je **ťažké rozlíšiť**, čo je typicky ženské, čo pochádza zo samej povahy ženy a čo pochádza z kultúry, dejín civi-

---

¹ Albert Samuel, *Les Femmes et les religions, Ženy a náboženstvá*, vydav. Atelier, 1995.

lizácie a spoločenských úloh s ich symbolikami, vsunutím vzťahu prevaha – podriadenosť. Ženský pól - obyčajne považovaný za podriadený - tradične bol podceňovaný na úkor mužského pólu, okrem niektorých výnimiek, ako u Aztékov a Keltov.

Novosť Evanjelia, príklad samého Ježiša Krista a život prvých kresťanských komunít mohli vyvolať radikálnu konverziu v tejto oblasti u kresťanov.² Avšak Cirkev prevzala vzor od patriarchálnej spoločnosti. Po jej páde hovoríme o výkupnom, plynúcom z patriarchy, dnes by sme povedali, z jeho inkulturácie.

V mnohokultúrnom kontexte je nemožné načrtnúť všetky odtiene ženskej situácie podľa kontinentov a krajín. Uspokojíme sa s označením niektorých všeobecných charakteristík ženskej psychológie, s ponechaním starosti o uplatnenie v príslušnom teréne na každú z nich.

Existuje jedna oblasť, kde je rozlíšenie jasné: **pohlavné a biologické**: žiaden muž nenosil vo svojom tele dieťa. Psychologická stránka je zakorenená v biologickej; je veľký rozdiel medzi mužom a ženou v ich spôsobe postoja ku skutočnosti, vo vzťahu k sebe samému, k druhým, k Bohu a teda v spôsobe, akým žijú duchovný život.

3. Rovný neznamená totožný.

Budem tu používať slovo "totožný", nie v synonyme slova rovnaký, ale v zmysle identity osoby. Každá ľudská bytosť sa stotožňuje s druhou svojím odlišením sa od nej. Súhlasíme s tvrdením, že **žena je rovná mužovi, ale vo vzťahu k vzájomnému doplneniu**, ktoré rešpektuje a oceňuje rozdiely; bez čoho by sme bezcieľne zápasili, a kde by prehrávajúci musel neustále začínať odvetu. V tomto čase je to práve žena, ktorá hľadá odvetu. Bolo by na škodu veci, aby sa vytratila napodobňovaním muža. **Ponechajme**

---

² Daniel Marguerat, *Le Dieu des premiers chrétiens - Boh prvých kresťanov*, 7. kap. Vydav. Labor et Fides, 1993.

mužovi oblasti, v ktorých je nezrovnateľný a žena nech sa odliši v oblastiach, v ktorých je výnimočná. Ak sú dnes žene prístupné pracovné miesta mužov, vyplní ich tým lepšie, že tam prinesie ženskosť, ktorá im chýba. Spisovatelia, muži a ženy, nenapíšu také isté dielo; filozofi nepodajú rovnaké vysvetlenie o dobre; teológovia nepoužijú tie isté výrazy o Bohu. "Reálna prítomnosť" má inú ozvenu u muža a inú u ženy, ktorá má schopnosť niesť v sebe inú bytosť.

«Ked' muž a žena kontemplujú Ježišovu osobnosť, ktorý sa rozhodol stať človekom, narodil sa zo ženy, nemajú vari každý osobitný spôsob pohľadu na Krista?" Predtým, ako začnú brojiť - ako je tomu v politike - o otázke, či je dosť žien na zodpovedných miestach v Cirkvi, treba, aby sa hlbšie zamysleli nad spôsobom života viery (a duchovného života) po mužskej a ženskej stránke.

Medzi sebou máme spoločný bod: tvoriacu moc podľa Božieho obrazu, čo nie je moc robiť to isté tým istým spôsobom, ale **moc robiť rôzne veci rozdielnym spôsobom.** Tu sa odráža tvorivá moc Božia; je podelená a zosobnená.

4. Rozhodnutie pre pohľad podľa správania: "transakčná analýza".

Ponecháme bokom Freudovu psychoanalýzu, ktorá sa opiera o Oidipovský komplex a kastráciu (k tomuto bodu možno čítať «*Jokastine deti*»³), ako aj kultúrny, teologický a historický pohľad, aby sme sa skôr zamerali na **pohľad podľa správania.** Budem sa pritom inšpirovať transakčnou analýzou a metódou. Táto analytická mriežka nám umožní vidieť, ako ženská psychológia oživuje život ženy vo všeobecnosti, a zvlášť život zasvätenej ženy.

Toto sa nemôže previesť bez vzťahu zasvätenej ženy so zasväteným mužom, v ich osobitných spôsoboch života tých istých skutočností.

---

³ Christiane Olivier, *Les enfants de Jocaste - Jokastine deti*, Vydav. Denoël-Gonthier 1980.

I. ROZVOJ OSOBNOSTI PODĽA TRANSAKČNEJ ANALÝZY

Transakčná analýza nás učí, že naša osobnosť sa buduje v troch etapách a podáva nám tri roviny prejavov a činnosti. Tieto 3 roviny máme spoločné, len spôsob nášho správania nás rozlišuje.

1. Náš "stav rodiča", meniteľný podľa kultúr a výchovy, si osvojil princípy, hodnoty a normy ako výsledok výchovy. Určuje štruktúru nášmu úsudku, dáva nám orientáciu v našom rozhodovaní. To sú všetky naše: "treba...", "musí sa...", "v živote je dôležité...", "to je normálne", alebo "nenormálne..."

"Stav: rodič" **sa môže prejavovať v dvoch spôsoboch**. Buď je nasmerovaný na zákon, predpisy a pravidlá, ktoré treba zachovávať, čo nazývame « **predpisový rodič** ». Je skôr mužský, umožňuje spoločnosť.

Ak je zameraný na pomoc, oporu, rady, nazýva sa « **rodič - živiteľ** ». Zabezpečí všetky prostriedky, dá rady a usmernenia, aby « bol, ako treba », čo je vo všeobecnosti považované za znak ženského pólu.

2. Náš « stav dospelého » sa usiluje o objektívnosť. Dovoľáva sa rozumu, neberie do úvahy city. Zameriava sa na analýzu situácií s realizmom. Má rád jasnosť a logiku, s nebezpečím, že sa stane chladným a neosobným.

3. Náš « stav dieťaťa » je sídlom našich vášní, citov, pocitov, túžby a bolesti, nášho nadšenia. Tento stav nám umožňuje snívať, túžiť, predstavovať si. Je prameňom intuícií a **tvorivosti**, schopnosti **prispôbiť sa**. Pri « predpisovom rodičovi » môže sa stať **podriadeným** alebo **rebelantom**.

Predstavme si zidenú skupinu, ktorá hľadá riešenie nejakého problému. « **Tvorivé dieťa** » bude mať hneď geniálny nápad: Povie: « Cítim, že ak urobíme to, alebo ono, dostaneme sa z toho ! ». Ostatní

za stolom na neho hľadia skeptickým pohľadom, tým viac, že je známy svojimi zvláštnymi, extravagantnými myšlienkami. Nájde sa medzi nimi « **stav dospelého** », rozumného, ktorý ho požiada hneď « Vysvetli nám, ako si to predstavuješ. » - « Nemôžem to vysvetliť, ale cítim, že... » - « keď uvidíš jasnejšie, vrátíme sa k tomu ! » Za stolom bude tiež jeden « **predpisový rodič** », ktorý pripomenie, že "nemáme na to právo, nárok, to nebude nikdy prijaté, že je to opak zvykov", a jeden « **rodič - živiteľ** », ktorý nájde prostriedky, ako vyjsť zo situácie a pritom nič nezmeniť. « **Podriadené dieťa** » bude súhlasíť s « predpisovým », « **rebelant** » bude automaticky «proti». A tak « tvorivé dieťa » je rýchle zakríknuté povinnosťou a rozumom. Ak je skupina zmiešaná, zaiste si pomyslíte, že podľa toho, či sa jedná o mužov alebo ženy, je tu sklon zamerať sa skôr na určité "stavy". Poznamenajme, že osobnosť je tým bohatšia, čím sú všetky jej "stavy" živšie a bude sa môcť odvolať na "stav", ktorý zodpovedá danej okolnosti.

Pozrime sa, ako je poznačené naše bytie a konanie v každom z "**jej stavov**" **skutočnosťou, či ide o ženu alebo muža.** Poznamenáme postupne dopady na ženský zasvätený život.

Toto rozlíšenie nemá v úmysle oceniť jedno na škodu druhého. Ide o využitie nerozvinutých možností v každej osobe, ktoré keby boli ponechané na svoje hnutia, mohli by sa stať jednostranné a nevyrovnané, nevyvážené.

II. PREŽÍVAŤ "STAV RODIČA" V MUŽSKOM A ŽENSKOM RODE.

Ak sa zahľadíme na muža a ženu v ich "stave rodiča", t. j. pripomínaním zásad, hodnôt, pravidiel, rozoznáme hneď mužský a ženský štýl.

1. Mužský pól

So zameraním na zákon, odvoláva sa najskôr na náš « **stav predpisového rodiča** ». Otec predstavuje zákon. Otec je ten, ktorý

« kastruje », ktorý oddeľuje, rozlišuje, pomáha dostať sa zo splynutia, ktorý zakazuje alebo dovoľuje, ktorý udáva štruktúru, vytyčuje cestu, **udrzuje súlad** na osobnej alebo inštitucionálnej rovine. Mužský rod definuje a rešpektuje štatúty, úlohy a funkcie. « Politická » dimenzia moci je mu najbližšia.

Pri vykonávaní autority muž ocení viac všetko, čo je na strane nároku, požiadavky, správnosti, jasnosti, presnosti, spravodlivosti a práva pre všetkých. Pri prílišnom počúvaní každého je ťažké zachovať súlad ustanoveného, za čo sa cíti zodpovedný.

Aby sa nenechal príliš omámiť mocou, a neupadol do strnulosti, **autoritatívnosti**, **neosobnosti**, musí sa odvolať na svoj skôr ženský « stav živitel'a ».

« Rodič - živiteľ » pol'udšťuje « predpisového ».

Transakčná analýza spomína päť podmienok k tomu, aby pravidlo bolo ľudské a tie isté podmienky môžeme nájsť vo Svätom Písme a v evanjeliách. Pravidlo musí byť:

Použiteľné

Osoba, ktorá je poverená pripomínať pravidlo, musí ho považovať za použiteľné, zatiaľ čo ten, ktorý ho musí použiť, ho považuje za nepoužiteľné ako také. Schopnosť počúvania, požadovaná rezervovanosť bez toho, aby sme tam vložili svoje srdce, sú znaky nášho ženského pólu, preto nás urobí viac schopnými viesť **dialóg vo vzťahu autorita – poslušnosť**.

« Prikaz, ktorý ti dnes dávam, nie je pre teba vysoký ani d'aleký... »
(Dt 30, 11-13 ; Mt 23, 4)).

Užitočné pre život

Náš ženský pól tiež sa pokúsi preveriť niektoré postoje, správania, praktiku, udržiavané zo zvyku alebo z lenivosti, ktoré boli kedysi živé v minulosti alebo v iných okolnostiach, ale dnes prekážajú a zastavujú tvorivosť. Toto **ženské preverovanie** sa robí

nie tak v mene slobody, ako skôr pre život : k záchrane toho, čo je životne dôležité, žena je schopná podriadiť sa z lásky aj najbláznivejším požiadavkám, ale im aj protirečiť.

Poznamenajme tiež, že žena má zmysel pre užitočnosť, čo existuje veľmi dobre spolu s **nezištným**, pôvabným « *Je to užitočné, lebo je to pekné* » (Saint-Exupéry). Okrášľuje oblečenie neužitočnými ničotami, ktoré spôsobujú šarm; ozdobené sú steny izieb, či jedlá. Prečo je toľko žien v **kostoloch a pri liturgii**? Sú to miesta, kde pravidlá účinnosti neplatia? Tam, kde mužský pól vidí stratu času, ženský pól verí, že trpezlivosť pomalého zrodu tvorí súčasť ozajstného života a každého vzťahu.

Ochranné

Žena, alergická na ľubovôľu, bude hľadať zmysel toho, čo sa vyžaduje. Komu je všetko jasné, bude si myslieť, že je niekedy **komplikovaná**. Ak požiadavka smeruje k ochrane života, stretne sa s poslušnosťou v tých najmenších detailoch. Možno sa poučila na svoj účet, že zákaz ochraňuje:

«Ak budete jesť zo stromu poznania dobra a zla, zomriete. » (Gn 2,16)

Zmluvné

Tri predchádzajúce podmienky sú nevyhnutné k zachovaniu štvrtej, pre ženu najdôležitejšej: súhlas jej srdca. Toto « áno » lásky, ktoré uľahčí « ťažké bremeno » a urobí ženu šťastnou aj v tých najhorších skúškach. Jej jediný zákon: « Milovať budeš », « Miluj a rob, čo chceš ». Silná ženská morálka, ktorá viedla niektorých k výrokom, že žena je prirodzene **nemorálna**.

"Potešenie nachádzam v твоjich príkazoch." (Ž 118)

Pružné

Pred Babylonom, kde by všetci vyrábali tehly (účinnosť zaistená!) a snívali o jedinom jazyku, náš ženský pól dáva prednosť Turíciam, kde každý počuje druhého hovoriť svojim materským jazykom. Rozdiely a výnimky tvoria časť života. Neviedol tiež Ježiša

ženský pól k praktizovaniu tejto prekvapujúcej spravodlivosti, ktorá odmeňuje posledne došlých robotníkov rovnako ako prvých, ktorá ho núti ísť hľadať stratenú ovcu, ktorá oslavuje návrat márnotrátneho syna, ktorá dovoľuje apoštolom v deň sabatu trhať klasy k utíšaniu hladu?

2. Ženský pól

Stav « rodiča - živiteľa » je viac rozvinutý u ženy. Konflikty moci medzi ženami sú rovnako tvrdé ako u mužov, ale zdĺhavejšie, nepriznané, niekedy skryté pod rúškom služby. Vo vykonávaní zodpovednosti žena uprednostňuje pomoc, radu, hľadanie konkrétnych prostriedkov k dosiahnutiu súhlasu bez prílišného nátlaku. Tým je viac vynaliezavá, bystrejšia, pedagogická, požadovačná bez toho, aby sa znepáčila.

Jej dar **sprostredkovateľky**, odpor voči násiliu, ju činí zvlášť bystrou v riešení konfliktov medzi osobami. Ako matka rodiny dosiahne láskavosťou to, čo otec nemohol docieľiť silou. V pastoračnej skupine sa možno sestre podarí, že všetci príjmu rozhodnutie, zatiaľ čo sa kňazovi podarilo vzbudiť len « dieťa - rebelanta ». Ale pozor ! Jej moc "zvädzania" môže sa niekedy zdať ako **manipulácia** a hrozí nebezpečie, že vzbudí u poslucháča nedôveru.

Spôsob, ktorým Katarína Sienská radí, ba až napomína Pápeža Urbana VI., je svojím druhom jedinečný:

"Najsvätejší a najmilší Otec v Kristovi, milý Ježišu, ja, Katarína, služobníčka a otrokyňa služobníkov Ježiša Krista, Vám píšem s túžbou vidieť Vás ako pravého a oprávneného Pastiera a vodcu svojich ovečiek.

Áno, presvätý Otec, keď máte uvádzať pastierov do záhrady svätej Cirkvi, nech sú to osoby, ktoré hľadajú Boha a nie tituly; a nech kráčajú po cestách k spoznaniu pravdy a nie klamstva.

Ach, presvätý Otec, buďte trpezlivý, keď Vám hovorím tieto veci, pretože ich hovorím len na česť a slávu Božiu a Vašu spásu, tak ako to má robiť syn, ktorý nežne miluje svojho otca: nemôže strpieť, aby sa niečo

dialo, čo by krivdilo alebo bolo na hanbu otca, a bdie vždy nad jeho cťou, pretože vie, že otec, ktorý spravuje veľkú rodinu, nemôže vidieť viac ako jeden človek, a preto, ak jeho vlastné deti nebedlia nad jeho cťou a záujmami, bol by často oklamáný. Tak je to aj s Vami, presvätý Otče: vy ste otec a pán celého kresťanského sveta. My, všetci, sme pod krídlami Vašej Svätosti. Vaša autorita sa rozprestiera nad všetkým; ale Váš pohľad, ako pohľad človeka, je obmedzený. Preto je nevyhnutné, aby Vaše deti videli a konali s úprimným srdcom a nie otrockým strachom všetko, čo prispieva k Božej cti a Vašej a na spásu stáda, ktoré je vedené Vašou pastierskou palicou.

Viem, že Vaša Svätosť si túžobne praje mať pomocníkov, ktorí by mu mohli slúžiť, ale k tomu ich treba trpezlivo počúvať." ⁴

Žena zodpovedná za spoločnosť

Materskejšia žena sa bude cítiť zodpovednou za každého (pre matku je každé dieťa jedinečné). Bude mať sklon považovať každého za osobitný prípad, bude viac pozorná k počúvaniu, chápavejšia. Bude sa usilovať zjemniť, zosobniť, oživiť alebo podporiť vývoj pravidiel. Po vonkajšej stránke sa bude zdať, že jej chýba autorita, alebo že je nedbalá.

Keď sa niekde cíti dobre, rada uplatňuje **spoluzodpovednosť**, dohodu a súlad až do najmenších detailov. Takýto záujem, smerujúci k osobnému životu, môže viesť ženy k dovoľeniu si **práva pohľadu** na konanie každej osoby. Bratská podpora, bezpochyby, ale niekedy aj klebetenie, **závist'**. Závist' môže hrať dosť závažnú úlohu v živote ženy, ale tiež muža.

« Predpisový » rodič ochraňuje « živiteľa » od sklonu splynutia

Transakčná analýza vzbudzuje tiež našu pozornosť k 5-tim podmienkam, aby náš ženský pól, zameraný na pomoc a oporu, nestal

---

⁴ Michel Scouarnec, *Deux mille ans d'Église par les textes - Dvetisíc rokov Cirkvi zachytených v spisoch*, Vyd. Atelier 2000.

sa dusivým kvôli prílišnému zovretiu. Predpisovaný rodič, predstavujúci mužský pól, pomáha pri rozhodovaní niektorými otázkami:

- **Je to tvoja úloha ?** Živiteľ je vždy pripravený utekať na pomoc každej biede, bez starosti o inštitucionálne ustanovizne. Napríklad určitá sestra sa bude domnievať, že novicmajsterka si nevie poradiť s novickou, a bude si považovať za povinnosť zastúpiť ju.
- **Máš k tomu kompetenciu ?** Pri pomoci sa nedá improvizovať, nestačí mať len dobré srdce.
- **Nerobíš príliš ?** Je tento spôsob pomoci dobrý? Čakať, kým bude prechádzať anjel a ponorí chorého do vody, alebo ho vyzvať ako Ježiš, aby vzal svoje nosidlá a aby kráčal ? (Jn 5, 8)
- **Zodpovedal si na prosbu?** « čo chceš, aby som urobil ? », « Ak chceš ». Vnútiť svoju pomoc, považovať sa za nevyhnutného, nevedieť sa stiahnuť, odmietnuť druhej osobe potrebný priestor, aby sa zdvihla a kráčala sama, to sú ženské odchýlky, ktoré môžu zastaviť rast a udusiť život.
- **Máš jasno, čo sa týka hnutia srdca?**
Ak má srdce svoje dôvody, ktoré rozum nepozná, srdce bez rozumu môže byť vydané úchylkám, plným vášne pod rúškom kresťanskej lásky.

A čo keby sme nahradili "alebo" spojku "a"?

Mužský pól, starostlivejší o predpis a ženský zase o život, sa majú **držať spolu**. Zákon, morálka, ktorá by bola čistá a strnulá ako krištáľ, bola by zároveň krehká, ako tento krištáľ. Náš ženský pól, pripomínajúci, že *"sobota je pre človeka"* zabraňuje tomu, aby bol život udusený predpismi, pripravený ich aj pozmeniť, až je to nutné pre život. Ale je tiež dobré, že náš mužský pól nám pripomína, že je tu *sabbat*, ktorý treba zachovávať, a tiež, že život bez zákona by viedol priamo do džungle.

V Blahoslavenstvách nachádzame najsilnejšiu výzvu k tichosti, pokore, duchovnej chudobe, k pokoju, milosrdenstvu..., sú to čnosti, obyčajne uznané za ženské. Ale vyhlásil ich Ježiš, muž!

Vincent de Paul a Lujza de Marillac sa naučili jeden od druhého nie navštevovať chudobných a chorých, ale postarať sa o ich telá a duše. Vincent de Paul oslobodil Lujzu od jej trápení a otvoril jej kráľovskú cestu k milosrdnej láske. Mal by však Pán Vincent bez Lujzy de Marillac také mocné pôsobenie? Aj dnes musí Cirkev niesť bolesti a úzkosti svojich súčasníkov ako žena nosí dieťa, ktoré trpí a kolíše ho. Bezpochyby, Cirkev musí viac počúvať hlas žien v určitých otázkach vzťahujúcich sa na práva v oblasti etiky, pretože nezabúdajúc na zákon, ženy majú viac pochopenia a súcitu.

III. ŽIŤ « STAV DOSPELÉHO » V ŽENSKOM I MUŽSKOM PÓLE

Keď sa odvolávame na náš « stav dospelého », ktorý tvorí jednu časť z nás, zameranú na úvahu a činnosť, nájdeme ten istý rozdiel a zároveň doplnenie. Spomeniem tu slová Karola Rahnera, nemeckého teológa, ktorý vyjadril bežné črty mužského temperamentu počas jedného stretnutia katolíckych mužov v Kolíne:

"Muž je obrátený k vonkajšiemu svetu. Viac sa stará o realizáciu ako o úmysel. Chcel by sa rád vidieť v diele. Je viac napojený na veci, ako na osoby. Rád hľadá princípy; obáva sa výčitky, že nechal zatiahnuť do svojej činnosti "osobné" prvky. Chce byť "správny": uznať mu túto vlastnosť, je skoro ako udeliť mu chválu, na ktorú je skoro citlivejší ako na chválu o tom, že je láskavý. Ľahšie rozoznáva ako žena (čo nie je vždy výhodou v každom vzťahu) medzi vecou a osobou. Ľahšie znáša samotu. Je prorokom, zatiaľ čo žena je mystičkou. Organizuje a plánuje, svoj spôsob konania spája s pravidlami a predpismi. Žije viac hlavou ako srdcom. Dostáva sa ľahšie do sporu sám so sebou, ako žena, ktorá pokojne prijíma tajomstvo svojho bytia. Otvára sa vzdialeným horizontom, zatiaľ čo žena oživuje kútik zeme, ktorý tvorí rámec jej existencie. Muž chce, aby bol uznaný v tom, čo robí: ponúka svoju prácu, nie svoje srdce. Buduje systémy, žena vidí veci svojou predstavivosťou. [...]"

1. Rozdiel v spôsobe pohľadu na otázku

Samotný spôsob štúdia otázky môže mať viac-menej mužský alebo ženský nádych.

Mužská idea má rada logické zapadnutie do seba, lineárny priebeh myšlienok, pohľad do budúcnosti, odvolanie sa na myšlienkové smery. Muž je hneď presvedčený, akonáhle pochopil.

Ženská idea postupuje v tvare hviezdy alebo špirály, cez **zákruty** a zložitosť každého dňa, čo vzbudzuje predstavu, že ženy sú komplikované, zamotané, neisté, nevedia, čo chcú, pretože u nich tušenie predchádza často pochopenie. Na slová: «vysvetli mi, neviem, čo chceš povedať» odpovie : « neviem to vysvetliť, ale mám pocit, že... ».

Skrátka, mužský pól myslí hlavou a bude presvedčený, keď pochopil; ženský pól vidí srdcom a bude presvedčený, keď sa dotkne. Ich súvislosti nie sú vôbec rovnaké, každý má svoju vlastnú logiku. Či vari srdce nemá svoje dôvody, ktoré rozum nepozná? Africké novicky hovoria, že "vec nebola vysvetlená, pretože nevstúpila do nášho srdca." "*Mária zachovávala všetky tieto udalosti vo svojom srdci a premýšľala o nich.*" (Lk 2,19)

2. Rozdiel v spôsobe odovzdania odkazu, posolstva.

Hovorí sa, že **muži** majú radi uvažovanie, analyzovanie, diskutovanie, teoretizovanie. Im patria veľké politické diskusie, debaty; a v oblasti, ktorá sa nás týka, kázanie, teológia, hľadanie podstaty. (Treba rozlišovať, pretože nastáva vývin; kedy je možná rovnosť?)

Ženám patrí dobre odovzdať, vysvetliť, **spopulárniť, zosobniť**. Nájdeme ich v učiteľstve, katechéze, vedení rôznych skupín. Tým sú lepšie umiestnené, pretože majú schopnosť vycítiť zdržanlivosť, ťažkosti a **nájsť pedagogické postupy, ktorými si všetci môžu osvojiť obsah učenia**. Stavme sa, že keby predtým, ako

uverejnia encykliky, episkopálne dokumenty, dokonca kázne, konferencie, požiadali ženy, aby ich prepísali do bežnej reči a našli pedagogické postupy, ako ich odovzdať verejnosti, vyhlo by sa mnohým nedorozumeniam.

Nie sú tu preto, aby **dali « telo » slovu ?** V takej dvojpolárnej ustanovizni, ako je vaša, nachádzajú sestry miesta, kde by mohli odovzdať slovo do života, v každodennom kontakte s chorými, chudobnými, odsunutými na okraj spoločnosti? Mužom patrí bdieť nad integritou posolstva; ale keď ide o aktualizáciu charizmy milosrdenstva, nie sú vari na správnych miestach, kde môžu počuť nové potreby sveta a vynájsť nové formy prítomnosti? Dokonca koreň slova milosrdenstvo v hebrejčine je « maternica ».

3. Rozdiel v spôsobe vedenia činnosti :

Mužský pól v snahe po realizácii, účinnosti, sa obracia viac k vonkajšiemu svetu. Plánuje, organizuje, vyhýba sa pritom zmiešaniu osobných plánov alebo problémov.

« Chce, aby jeho život bol v súlade s jeho myšlienkami, čím sa dá vysvetliť, že v prípade potreby vytvorí si svoj pohľad na svet, svoj spôsob konania, zatiaľ čo žena sa ľahšie prispôsobuje protirečivosti medzi teóriou a praxou, tak dlho, ako teória zostáva v oblasti ideí. Muž sa považuje ľahšie za presvedčeného, akonáhle pochopil. » hovorí ešte Karol Rahner.

Ženský pól "obrába svoj malý kútik zeme, ktorý tvorí jej existenciu" v tichej dohode medzi vecami a bytosťami. Ženy pred oboznámením so svojím plánom **budú myslieť najskôr na osoby** a na ich reakcie. Dajú prednosť prijatiu pred vyslaním (možnože je to biologický rozdiel !). Toto jej uľahčuje vypracovanie presného, súvislého, štruktúrovaného a účinného plánu. « Čo tým chce dosiahnuť? Aká strata času! »

V **komunite** je možnosť spoločného života, vzájomného vypočutia, deľby, jedným slovom byť šťastnými, a to zaväži tak, ako apoštolský plán. Jednota nastane viac bytím ako konaním.

V **činnosti**, ak je žena dojatá, úplne a citovo sa osobne vloží do svojej úlohy, prednostne v priamom kontakte s osobami, čo jej dodá mimoriadnu silu a **odolnosť**. Úkony, ktoré koná a city, ktoré zakúša, sú veľmi prepojené, o čom svedčí aj táto anekdota od Watzlawicka⁵:

"Dnes večer slávi Ján svoje narodeniny a Mária pripravuje s láskou koláč na slávnosť. Je trochu znepokojená, pretože koláč sa nedvíha. V tej chvíli Ján prechádza kuchyňou. Vypočujte si dialóg medzi Jánom a Máriou:

Mária : *Ján, mám strach, že ten koláč nenakysne!*

Ján: *Možnože nie je v ňom dost' kypriaceho prášku; čo sa píše v recepte?*

Mária: *To si celý ty!*

Ján: *Prečo "to si celý ty?"*

Mária: *Ty vieš veľmi dobre, čo tým chcem povedať. Vždy robíš tak a vieš, že ma tým znervózňuješ!*

Ján: *Nebesia! O čom hovoríš? Hovoríš, že koláč sa nedvíha, ja som povedal, že možnože tam nie je dost' prášku do pečiva a zrazu, toto nemá nič spoločné s práškom, teraz ide o moju chybu, ktorú vraj mám alebo neviem čo ešte...*

Mária: *Samozrejme, pre teba je prášok dôležitejší ako ja. Môžem čakať, že je to tento naničhodný prášok. Ale pre teba vôbec nie je dôležité, že ti chcem urobiť radosť s týmto koláčom.*

Ján : *Ani trochu o tom nepochybujem a som ti veľmi vďačný, že mi chceš urobiť radosť. Ale hovorím len o prášku a nie o tebe.*

Mária: *Je udivujúce, ako vy muži dokázate zachovať veci oddelené. My, ženy, sme z toho choré !*

Ján : *Ale nie, problém spočíva v tom, že vy ženy, pletiete prášok s láskou."*

---

⁵ Pavol Watzlawick, *Comment réussir à échouer: Ako dosiahnuť neúspech*, Vydav. Seuil, 1986.

Žena, ako **túžiaca bytosť**, sa usiluje predovšetkým **prispôbiť realitu svojmu snu**, predovšetkým, keď ide o dobrú príčinu : « čo chce žena, Boh chce tiež ». Žena, hoci skrytá, bojazlivá, neistá, je poháňaná svojím prianím, stáva sa vynaliezavou, tvorivou, odvážnou. Možnosť neúspechu jej nenaháňa strach; pred rezervovanosťou authority, žiada, aby jej dovolili len skúsiť, v hĺbke srdca je však istá, že sa to podarí. Tento postoj môže viesť k tomu, že sa ocitne na okraji inštitúcie alebo sa stane **zakladateľkou**, ak je jej charizma príliš osobná, ako u Matky Terezy alebo sestry Emanuely. Opačkom medaily je, že je v nebezpečí uzatvoriť sa do svojich problémov a osobných túžob. Našťastie, je tu mužský pól, ktorý ju môže podporiť a usmerniť nadšenie túžby, s pripomienkou predpisu, ktorý vytýči cestu milosti.

V **hodnotení** bude mužský pól, ktorý má tendenciu chcieť, aby bol život podľa jeho predstáv, pozerat' sa na rozdiel medzi životom a plánom. Ženský pól nie je v protirečení medzi teóriou a praxou. **Slovu « treba », žena dáva prednosť pred « ako robiť »**. Či tak nerobili aj dcéry kresťanskej lásky spolu s Pánom Vincentom, keď ich chceli dať do kláštorov?

4. Pri riešení problémov

V prípade ťažkostí, vďaka svojej intuícii **žena cíti**, vie si predstaviť, čo nastane, vie uhádnuť predzvest' niečoho, predvída. Vždy a vo všetkých kultúrach sa našli ženy – prorokyne, hádačky z kariet, veštkyne šťastia, budúcnosti.

Ženy v Evanjeliu sú prvé, ktoré objavujú zmysel udalostí. Takto je Mária, Matka Ježišova prvá, ktorá sa dozvie, že čas sa naplnil, že Ježišova hodina nadišla v Káne. Alžbeta, vekom pokročilá ho rozpozna prvá. Samaritánka, Marta pri Lazárovom hrobe, Mária z Betánie, ktorá pomaže Ježišovo telo na znak jeho pochovania, Kanaánčanka, ženy pri hrobe: všetky tieto ženy sú prvé, ktoré uverili, bez toho aby videli.

Žena, svojím záujmom viac upriamená na osoby, **vidí najskôr tváre tam, kde muž vidí problémy**. Jej starostlivosť sa premení na starosť, ktorá niekedy zaujme celé jej svedomie a vtedy sa stáva hluchou k akémukol'vek rozumnému dôvodu; tým sa z krtincov stávajú hory a prostredie sa môže ľahko zmeniť na tragické.

5. Pri hľadaní riešení

Náš mužský pól bude smerovať k hľadaniu riešení, ktoré sa zhodujú a sú verné tradícii. *Náš ženský pól*, pobádaný viac princípom ekonómie (*oikos* : dom, kde treba žiť spoločne) bude smerovať k **životne dôležitým riešeniam** cestou dialógu.

V rodine, v pracovných skupinách, či už na rovine osobnej alebo komunitnej, ženy nachádzajú riešenia, pretože treba žiť, dokonca prežiť, vyhnúť sa prerušeniu a slepým uličkám. Tento postoj, spojený s **darovaním života, s jeho ochranou, obnovou**, by mohlo vysvetliť, že ženské kongregácie sa vydali s nadšením k obnove života v "aggiornamento" (možnože tam bolo malé oneskorenie). Nie je tomu dávno, čo sme mali možnosť vidieť interkongregačné zhromaždenie mladých sestier, ako hľadali nové riešenia na svoju menšinovú situáciu v starúcich kongregáciách, s poľutovaním nad nesmelou odpoveďou mužských kongregácií na ich pozvanie.

Možnosti môžu byť rôzne, ale **ženy zakaždým nachádzajú neočakávané riešenia**, prinášajú dôkazy vynaliezavosti, aby ochránili a zachránili život. Či nebol Mojžiš zachránený dohodou troch žien: svojej matky, sestry a faraónovej dcéry? Všetky ženy Starého zákona a evanjelia, počnúc Evou po Máriu majú niečo spoločné s darovaním života, jeho rozvojom, ochranou a neobmedzeným návratom.

Mária, matka Ježišova, je vždy prítomná v dôležitých chvíľach, v začiatkoch : pri Anjelovom zvestovaní, pri narodení Ježiša, v Káne, pod krížom, keď sa Cirkev pripravuje na svoj zrod v Duchu Svätom. Máriina nádej je naliehavá, vytrvalá, húževnatá.

V Káne sa nenechá odradiť Ježišovým odmietnutím: « *Urobte všetko, čo vám povie* ». Aj naliehavá dôvera Kanaánčanky, ktorá istou mierou prispeje k Ježišovmu pôsobeniu medzi pohanmi. To ona mu poslúžila, aby počul ich naliehavé volanie o pomoc. Nástojí v prosbe za svoju dcéru, hoci je porovnaná k psom. « *Nech sa ti stane, ako si praješ, ako dúfaš* ».

Byť matkou je charizmou, ponúknutou každej žene a ktoré patrí k jej samotnému bytiu. V africkej kultúre je to prvá úloha ženy. Mladé dievča sa stáva dospelou, keď porodí svoje prvé dieťa. « Ak naším celibátom nemôžeme byť matkami, nie sme hodnoverné » povedala istá africká rehoľníčka.

Darovať život znamená tiež ochrániť ho, uprednostniť lásku pred nenávisťou, pokoj pred vojnou, zachrániť dieťa chudobného z rúk mocných a silných. Pri kríži stáli ženy až do konca, boli však prvé pri hrobe, vytrvalé sprievodkyne života. Anjel pri Zmŕtvychvstaní znehybňuje vojakov, ale ženy uisťuje.

Skrátka, muž je viac na strane mapy, žena na strane územia. **Mužovi náleží pohľad z lietadla, ktorý určí smer, žene hľadanie "zelených chodníčkov"**, ktoré umožnia napredovať, keď sa na ceste objavia kamene "úrazu". Ten, kto sa pozerá na mapu, nevidí nerovnosť terénu, na ktorý je osoba, ktorá má nos "pri zemi" veľmi citlivá. Je pravdou, že sa môže stratiť v detailoch.

IV. ŽIŤ « STAV DIEŤAŤA » V MUŽSKOM A ŽENSKOM PÓLE

1. Ovládanie citov

Náš «stav dieťaťa» je sídlom **impulzov, vzrušení**, našej zásobárne radosti a utrpenia. Náš «stav rodiča», povereného urobiť nás spoločenskými, a náš "stav dospelého", povereného prinavrátiť nás do reality, prispievajú k usmerneniu našich citov. Ale čo ostáva z nášho «spontánneho dieťaťa»? ?

Transakčná analýza uznáva **štyri základné city** : radosť, smútok, strach a hnev. V starosti o rozlíšenie identity, výchova dovoľuje alebo zakazuje prejavy niektorých citov, podľa toho, či sme sa narodili ako dievča alebo chlapec.

Prejav agresívnosti je viac tolerovaný u chlapca. Keď je dievča agresívne, útočné, hovorí sa, že je zlé. Táto potlačená agresívnosť sa môže u žien premeniť na smútok a sklon k depresii. Povinnosť robiť radosť druhým, neprejsť nespokojnosť, potreba očariť, môžu ju viesť k ovládaniu jej « dieťaťa rebelanta ». Ale táto potlačená energia si musí kliešniť inú cestu: : somatizáciu (pozn. zo psych.: odvedenie, prenesenie psychického napätia, vzniknutého pri nedosahovaní cieľa, do telesnej oblasti.), náhle a nečakané uvoľnenie, odreagovanie sa, prenos.

Naproti tomu **slzy**, považované za znak slabosti, môžu sa stať u ženy silnou zbraňou k zastaveniu mužskej agresivity a dosiahnutiu žiadaného cieľa. Pred hrozbou dá prednosť vydieraniu slzami.

Nie je však pravdou, že žena je zraniteľnejšia svojou schopnosťou pochopiť veci a bytosti zvnútra, faktom, že je priamo spojená s tajomstvom života? « *Boh ráta so slzami žien*, hovorí Kabal, "*Ženy plačú omnoho častejšie, pretože chápu svet lepšie ako muži*». Naproti tomu, dospievajúci chlapec nemá plakať a nemá sa báť. Bude skrývať strach tým, že sa bude ukazovať tvrdým a slzy skryje za agresívnosť, alebo sa stiahne.

Skutočnosť, že vyjadrené pohnutie nezodpovedá tomu, čo osoba cíti normálne, spôsobuje rôzne nedorozumenia: napríklad, niekoho, kto vás chce potešiť, odbijete slovom (skôr mužský pól), alebo roniť slzy, keď vás niekto napadne namiesto toho, aby ste sa usilovali obrániť alebo vysvetliť (skôr ženský pól!). Najlepší spôsob reakcie je **pokračovať v komunikácii, akoby normálne očakávaný pocit bol už vyjadrený** : napríklad, namiesto zostať utlmeným pred slzami, pokojne preformulovať svoju ťažkosť a vrátiť sa ku konverzácii neskoršie.

2. Vyjadrenie pocitov

Tu budeme hovoriť o osobnej oblasti, ak existuje. Počúvajte, čo hovorí Karol Rahner o tomto bode, keď hovorí o mužovi: *"Láska je časťou, nie všetkým v jeho živote. Ostýcha sa a má neistý postoj vo svete svojich citov. Je schopný ovládať sa a považuje za nemiestne považovať ju za dôležitú. Ak je istá protirečivosť medzi teoretickými názormi a jeho vlastnými sklonmi, toto považuje za normálne. Nedôveruje ideám, ktoré sú v hlbokom súlade s jeho pocitmi."*

Ženy rady rozprávajú o svojich citoch, čo je veľmi ťažké pre mužov. Muži by radi povedali svoje názory, ale nechcú zísť do oblasti citov. Váhajú, či majú odhaliť svoje dojmy, pretože nevedia, ako ich pretlmočiť a odovzdať.

V ženských komunitách sa bude ľahšie rozprávať o osobnej skúsenosti. Pri úvahách o živote zdôrazní sa viac spôsob, ktorým bola zachytená každá sestra v jednotlivých situáciách. Ak cítiť v prostredí dôveru, pohovory o evanjeliu a spontánne modlitby budú hlbšie. Muži majú akýsi stud riskovať v tejto oblasti. **U žien je viera záležitosťou vkusu a nielen právd, ktoré treba veriť**⁶.

Celý rehoľný život by mal úžitok z prieskumu, v ktorom by si muži a ženy našli čas a povedali by si, čo majú spoločné a čo ich rozlišuje v ich spôsoboch života ako muža a ženy, ich vzťahu k Bohu, ich láske k Ježišovi. Naproti tomu, nedôvera môže viesť ženu k úplnému odmlčaniu sa.

3. Rehoľníčka, nevesta Kristova

Rehoľníčka prežíva svoju odpoveď na volanie Boha, ako zamilovaná, ako nevesta, dávajúce svoje áno snúbencovi. Svätý Otec, Ján Pavol II. jej ďakuje, že je akoby smerovkou, ktorá pripomína Cirkvi a ľudstvu, aby sa obrátila k Ženíchovi.

---

⁶ Michel Scouarnec, *La Foi, une affaire de goût - Viera, záležitosť vkusu*, Vyd. Atelier, 2000.

« Povoláním Cirkvi, celej Cirkvi, mužov a žien, je sláviť mystickú svadbu so svojim Spasiteľom. A kto môže lepšie, ako žena, pomôcť Cirkvi, aby bola plnohodnotnou nevestou? Cirkev, založená mužmi, apoštolmi, stáva sa poslednou knihou Nového Zákona, Apokalypsou, nevestou Kristovou. »⁷

Stretnutie Ježiša so Samaritánkou dáva vyprýštit' v srdci tejto ženy živú vodu, ktorá v nej spôsobí, že pobeží a zavolá ostatných k prameňu. Tak ako nevesta, ktorá čaká na svojho ženícha, intenzita jej túžby ju bude udržiavať v bdení, hoci treba čakať aj dlho do noci. Tak, ako žena, ktorá zamiesi kvas do cesta, bude vedieť vložiť celú svoju túžbu do maličkosti a to každý deň.

Mystické nadšenia viedli niektoré ženy až do tranzu ľúbostného vzťahu, ktoré často prežívali ako uchvátenia. Ale pevný evanjeliový zmysel, objasnená zbožnosť a niekedy aj dobrý duchovný radca viedli ich k stretnutiu so Ženíchom tam, kde ho možno stretnúť a milovať: v osobe chudobného, maličkého, chorého.

Vincent de Paul vedel rozpoznať vnútorné osvietenie Lujzy de Marillac : « Prečo nie, ak vám Boh dal tento **pacit'**?" Od tej chvíle sa rozvinuli Lujzine organizačné vlastnosti. Vedie, oživuje, rozdeľuje prácu a vzbudzuje súlad v nemocniciach. Keď ju Pán Vincent požiadal prijať opustené deti, ona a dcéry kresťanskej lásky predstavujú si Ženícha. I dnes myslia na Neho, kontemplujúc Kristove rany, keď ošetrujú rany traumatizovanej spoločnosti.

---

⁷ Lucienne Sallé, *Femme pour l'aimer - Ženu, ktorú treba milovať*, Vyd. Siloë, 2000 a *Femme au Vatican - Žena vo Vatikáne*; Albéric de Palmaert, *Le sexe ignoré - Nepoznané pohlavie*, Vyd. Desclée De Brouwer, 1994; Christian Ducoq, *La femme, le clerc et le laïc - Žena, klérus a laik*, Vyd. Labor et Fides, 1989; Časopis Christus: *Femmes en Eglise, enjeux et différence - Ženy v Cirkvi, prínosy a rozdiel*, č. 170, apríl 1996; Univerzálna encyklopédia: *Femme - Žena*.

Na záver

Vzory žien, tradične navrhované mužom, sú už zastarané. Mladé dievčatá, ktoré dnes vstupujú do zasväteného života, nie sú veľmi matkami–ochrankyňami, nebezpečnými zvodkyňami alebo podriadenými deťmi. Keďže už pred vstupom do kláštorov žili v zmiešanej spoločnosti, môžu sa stať blízkymi priateľkami, akoby sestrami kňazov. Tieto bratské vzťahy, nahrádzajúce postupne vzťahy závislosti, určite spôsobujú hlboké zmeny v Cirkvi a v zasvätenom živote. Zmiešané inštitúty, tak ako váš, prispievajú k tejto obnove, za podmienky, že obidve stránky – mužská a ženská – sú v nej zastúpené. Problém spočíva v tom, že nedostatok nových vstupov posledných desaťročí sťažil novú prax v tejto oblasti, ako aj v iných, na obidvoch stranách, mužskej i ženskej.

« V tomto čase, kedy ľudstvo prechádza hlbokými zmenami, ženy, preniknuté duchom Evanjelia, môže veľmi pomôcť ľudstvu, aby sa nestalo neľudským... Tak isto moderný muž prebudil energiu, ktorá bola uzatvorená do hmoty. Preto treba, aby jedného dňa sa podarilo oslobodiť ohromnú energiu, ktorá je ukrytá v srdci žien... »

(Pavol VI.)

Sestra Jana SIGNARD
Dcéra Ducha Svätého

Provincia Grenada (Španielsko)

Naša prítomnosť v Maroku

(Vincentová sesia, máj 2002)

Sestra Manuela BEN
Dcéra kresťanskej lásky

Spoločnosť je prítomná v Maroku od r. 1922. Sme v 10-tich komunitách, ktoré patria ku Grenadskej provincii (Španielsko). Som v jednom meste, kde žije viac ako 400 000 obyvateľov, z ktorých väčšina nemá doklady. V komunite sme 4 sestry. Od r.1998 bývame v prenajatom dome v predmestskej štvrti Ksar el Kebir, kde sme začali novú službu.

Severná štvrť MAROKA, kde sa nachádzajú naše sestry (viď. podčiarknuté lokality

Po podrobnej analýze našich služieb v nemocnici, kde sme pracovali, po štúdiu výziev chudobných, ako aj

komunitnej reflexii a uvedomení si našich požiadaviek a možností odpovede, vernej ducha Spoločnosti a evanjelizačným líniam Cirkvi, sme sa rozhodli k tejto službe.

Táto služba spočíva:

- vo vyživovacom stredisku pre dojčatá,
- vo formácii a výchove matiek,

- alfabetizačná trieda pre vydaté matky,
- zdravotnícka služba na vidieku, na juhu Ksar el Kebir,
- dopĺňujúca sociálna služba pri rodinách.

Na prízemí domu, kde bývame, sme vytvorili **vyživovacie stredisko pre dojčatá**. Staráme sa o 60 detí, každý deň 10 detí. Niekedy ich prijímame po narodení, zvlášť keď ide o dvojčičky, alebo keď matka zomrie pri pôrode, alebo keď ich rodina nemôže užiť (v týchto prípadoch ich váha je podpriemerná).

Deti nezostávajú v stredisku. Tu prichádzajú každý týždeň, aby sa matky neprestali o ne zaujímať.

Pred ich prijatím navštívime rodinu a takto môžeme hneď na mieste poznať životné podmienky a začať našu službu výchovy a pomoci vychádzajúc z ich materiálnej reality.

Jedna sestra, zdravotníčka a ja sa o ne staráme. Náš komunitný cieľ je podpora rodiny, ženy a to prostredníctvom dieťaťa.

Dohliadame na dieťa: jeho váhu, celkový stav, hygienu, jeho rast. Učíme matky, aby boli pozorné k čistote a hygiene, ktorá skoro neexistuje. Dávame pozor tiež na telesné anomálie dieťaťa, očkovanie, atď. Tiež sme pozorné k postupnému vyživovaciemu prispôsobeniu detí. Pri ich narodení im dávame mlieko, kašu a všetko, čo potrebujú, aj oblečenie a tiež ich kúpeme.

Formácia a výchova matiek: Pokúšame sa učiť matky, ako sa majú starať o deti: základy hygieny, vyživovanie, poznanie detských chorôb, ako gastroenteritída a kožné choroby (lišaj, svrab, parazity...), poukazujeme im na prostriedky, ktoré majú používať na ich odstránenie, ako si počínať k dobrej dieťaťa a rodiny. Naliehame na poriadok a čistotu obydľia a rozprávame sa s nimi o ich starostiach a očakávaniach. Skoro všetky hľadajú smer k rodinnému plánovaniu. S ich rodinami udržiavame dôverné a priateľské vzťahy, vrátane s ich otcami, ktorí postupne si uvedomujú svoju zodpovednosť za svoje dieťa.

V čakárni strediska sa nachádza **alfabetizačná trieda pre vydaté matky**. Učíme ich šiť, aby si vedeli udržiavať prádlo v dobrom stave. Vieme, že kultúra je najväčším bohatstvom, ktoré im môžeme ponúknuť.

Od mája 1999 mesto nám dovolilo otvoriť **zdravotnícku službu na vidieku, na juhu Ksar el Kebir**, až do vzdialenosti 10 km. Samotní ľudia nám pomohli vyhlbiť studňu a vybudovať malé zdravotnícke stredisko v rozmere 24 x 26 m².

Sestry tu pracovali skoro dva roky bez vody a svetla... Vodu bolo potrebné prinášať vo fľašiach od nás, pretože voda zo studne nebola pitná. Bolo to niečo malé, ale tvorilo to platformu našej činnosti pre týchto vidiečanov. Sami totiž musia čeliť zdravotným ťažkostiam, výchove detí, negramotnosti. Dospelí sú veľmi početní a nemajú skoro žiadne finančné zdroje.

Španielska kooperácia mám postavila ubikácie, v ktorej sa nachádzajú dve čakárne (jedna pre mužov a jedna pre ženy), ošetrovňu, záchody a dve triedy pre negramotné ženy.

Muži a ženy prichádzajú do zdravotníckeho centra a ich počet postupne vzrastá. Zien je viac, pretože prichádzajú so svojimi deťmi. Osobitnú pozornosť venujeme chorým s chronickými chorobami (diabetikom, s vysokým krvným tlakom, astmatikom, epileptikom, ochrnutým), zabezpečujeme im lieky, vozíčky a pokúšame sa tiež starať tiež o ich rodiny. Sú tu tiež deti, ktoré majú pohybové ťažkosti od narodenia a chorí, ktorí musia prekonať chemoterapeutické liečenie kvôli novým ochoreniam. Každý deň prijímame asi 45 chorých.

Naše každodenné aktivity v stredisku sú: ošetrovanie popálenín, postihnutých lišajom, svrabom, liečení vredov, zranení pri domácich nehodách. Kontrolujeme krvný tlak, glykémiu... Podávame im lieky, ktoré im predpísal lekár a ktoré si nemôžu kúpiť. Navštevujeme tiež chorých v ich príbytkoch.

Pre rodiny uskutočňujeme doplňujúcu sociálnu službu: školskú pomoc pre deti, vrátane zabezpečenia kníh, školských pomôcok, oblečenia, obuvi a školského doučovania.

Sociálne slabším rodinám finančne prispievame na stravovanie, na stavbu domu, vybudovanie studne, nákup domácich zvierat, vybavenie osobných dokladov, rodinnej knižky, atď.

Navštevujeme tiež susedné školské zariadenia, povzbudzujeme deti k štúdiu a prinášame im školský materiál, to prispelo natoľko, že sa zvýšil počet detí; majú svojho riaditeľa školy a otvorili nové triedy.

V dvoch alfabetizačných triedach prijímame denne na dve hodiny 40 mladých žien. Sú veľmi nadšené a radi sa učia: chceli by dokonca prichádzať v sobotu a nedeľu. Mysleli sme, že neprídu, ale už v prvý deň bola čakáreň plná a niektoré museli odísť a prísť na druhý deň. Preto sa rozhodlo, že tie ktoré pracujú na poli, budú mať kurz počas mesiacov, kedy nepracujú a tie, ktoré nepracujú, počas ostatných mesiacov. Učíme ich čítať, písať, počítať, riešiť ťažkosti, poznať ich náboženstvo, modliť sa, žiť v spoločnosti. Učíme ich všetko, čo je užitočné v rodine. Pracujeme s nimi už dva mesiace a už

vedia počítať, napísať svoje meno, chcú si už samé vypísať rodinnú knižku; tento rok ich už bolo vyplnených 28. Teraz sa pokúšame pripraviť všetko potrebné pre tie, ktoré nemali ešte príležitosť tak urobiť.

Pán nám pripravil úžasné pole pôsobnosti k výchove ľudských a duchovných hodnôt, ponúkame im naše priateľstvo, možnosť poznať ich dôstojnosť a veľmi dôležitú úlohu, ktorú môžu mať v spoločnosti tým, že im pomôžeme spoznať sa a vzrastať ako ženy slobodné a zrelé vo viere a kultúre.

Nad'alej prinášame vodu od nás, hoci jeden člen Kooperácie prišiel, aby videl a skonštatoval situáciu na mieste. Sľúbil nám pomoc v zabezpečení vody a svetla. Neponáhľame sa, lebo ľudom chýba všetko. Okrem našej provincie nám pomáha Baskicko: mladí dobrovoľníci, ktorí zostali istý čas s nami a nám pomáhali. Teraz vzbudzujú vo svojom okolí solidaritu, aby naša mládež a dospelí mali dostatočné oblečenie podľa sezón a deti mohli ísť do školy.

Táto služba vyžaduje od nás: schopnosť počúvania, otvorenosti, láskavosti, veľkodušnosti, autenticity, blízkosti, úcty, stálosti. Sme šťastné, že môžeme žiť medzi nimi. S vážnosťou bdieme nad zachovaním nášho komunitného života a liturgických slávnostiach, hoci máme svätú omšu len dvakrát za týždeň.

Mohli by sme vám rozprávať ešte veľa vecí, ale tieto riadky – hoci neúplné – vám dajú spoznať časť z našej služby, na ktorej sme účastní a za ktorú ďakujeme Bohu.

Sestra Manuela BEN
Dcéra kresťanskej lásky

Nit' s uzlami

Jeden starý rabín raz povedal: každý z nás je spojený s Bohom nit'ou. Keď spôsobíme nejaké zlo, nit' sa roztrhne.

Ale keď svoju chybu ľutujeme, Boh opäť zviaže túto nit'. Tým pádom je nit' kratšia. A hriešnik je bližšie k Bohu!

A tak od hriechu k ľútosti, od uzlu k uzlu, približujeme sa k Bohu. Napokon každý z našich hriechov je príležitosťou skrátiť o niečo nit' s uzlami a dostať sa bližšie k srdcu Boha.

Všetko je milosť! Dokonca i hriechy.

Ján VERNETTE
Podobenstvá pre dnešok,
Droguet et Ardant,
Limoges, 1991, str. 114

Aby bola vaša radosť úplná

Timothy RADCLIFFE

O Timothy RADCLIFFE možno povedať, že je charizmatikom. Ak sa nám mnohé rečenia zdajú únavné, jeho slovo prekvapuje.

Po knihe *"Nazývam vás priateľmi"* zhromaždil texty, ktoré majú spoločného menovateľa: ponúknuť čítanie evanjelia novým pohľadom. Evanjelium inšpiruje rozhodnutia a záväzky ľudí dobrej vôle. Timothy RADCLIFFE je exeget, t. j. človekom zamilovaným do Svätého Písma, a zároveň svedkom Božích skutkov v živote ľudí, s ktorými sa stretáva.

Tieto stránky majú nádych úsmevu, priateľstva a múdrosti. Ponúkajú spôsob, ako žiť vernosť Pánu Ježišovi; táto vernosť sa zakoreňuje v najhlbšej tradícii Cirkvi, prispôsobujúcej sa súčasným výzvam.

Táto kniha ponúka úvahy, myšlienky, orientácie, ktoré môžu oživiť duchovný život mnohých čitateľov. Sú schopné do hĺbky obnoviť niektoré zvyky kresťanských komunít.

Timothy RADCLIFFE je kňaz, Angličan a dominikán. Má päťdesiatšesť rokov. Predtým, ako bol zvolený za generálneho predstaveného Rádu kazateľov, vyučoval Sväté Písmo na Oxfordskej univerzite. Teraz býva v Londýne. V r. 2000 vydal knihu *"Nazývam vás priateľmi"* (Koedícia *La Croix* – Vydavateľstvá *Cerf*, 60 000 exemplárov).

Aby bola vaša radosť úplná od Timothy RADCLIFFE, Vydav. Cerf, máj 2002, 284 strán, 19 €.

Júl – august 2002

O b s a h

AKTUALITY Z PROVINCÍÍ

Poľské provincie.

Oslavy 350. výročia príchodu prvých DKL

do Poľska (1652-2002) 1

Salzburská provincia (Rakúsko):

Dve akcie s mládežou:

- "svetelný pochod" za ľudské práva, 10. 12. 2001

- "Night watch": noc modlitieb z 13. na 14. 4. 2002 ... 21

PRÍSPEVOK, KTORÝ ODZNEL NA STRETNUTÍ PROVINCIAĽNYCH DIREKTOROV V MESIACI JÚLI 2001

"Ako muža a ženu ich stvoril" (17. 7. 2001)

S. Jeanne Signard, z Kongregácie dcér Ducha Sv. 27

SVEDECTVÁ

Provincia Granada (Španielsko):

Naša prítomnosť v Maroku

(Vincentská sesia v máji 2002), s. Manuela Ben 48